

คำฟ้อง

คดีหมายเลขคำที่ 1090/28

ศาล จังหวัดนครสวรรค์

วันที่ 27 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2528

ความอาญา

ระหว่าง { พนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์ โจทก์
          { นายหมุด อยู่อ้าง กับพวกรวม 2 คน จำเลย
ฐานความผิด ร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่น

ซึ่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอบรรพตพิสัย ได้สอบสวนแล้ว
ข้าพเจ้าพนักงานอัยการ จังหวัดนครสวรรค์ โจทก์
ขอยื่นฟ้อง (๑) นายหมุด อยู่อ้าง (อายุ 22 ปี)
(๒) นายประจวบ ฉินชัย (อายุ 23 ปี)

ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่ (1) 94 หมู่ที่ 6 (2) 100 หมู่ที่ 6 ถนน -

ครอบครัวหรือชอย -

ใกล้เคียง -

ตำบล (1), (2) ตาสัง

อำเภอ (1), (2) บรรพตพิสัย

จังหวัด (1), (2) นครสวรรค์

เชื้อชาติ (1), (2) ไทย

สัญชาติ (1), (2) ไทย (อาชีพทำนา, ทำไร่)

มีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2528 เวลาากลางคืนก่อนเที่ยง จำเลยทั้งสองกับพวกอีก
2 คน ที่หลบหนีได้บังอาจร่วมกันใช้อาวุธปืนพกสั้นคนละ 1 กระบอก เป็นอาวุธยิงประทุษร้าย

นายมานพ ขำสกุล ผู้เสียหายหลายนัด โดยเจตนาฆ่าให้ถึงแก่ความตาย จำเลยทั้งสองกับพวกได้ลงมือกระทำความผิดฐานฆ่าผู้เสียหายไปตลอดแล้ว แต่การกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกไม่บรรลุผล เนื่องจากจำเลยทั้งสองกับพวกยังไม่แม่นยำ ประกอบกับผู้เสียหายหลบได้ทัน กระสุนปืนที่จำเลยทั้งสองกับพวกยิงไปดังกล่าวจึงไม่ถูกผู้เสียหาย ผู้เสียชีวิตไม่ถึงแก่ความตาย สมดังเจตนาของจำเลยทั้งสองกับพวก

เหตุเกิดที่ตำบลตำส้ง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ข้อ 2. ต่อมาตามวันเวลาดังกล่าวในฟ้องข้อ 1 เจ้าพนักงานจับจำเลยทั้งสองได้พร้อมกับยึดได้กระสุนปืนขนาด 12 จำนวน 1 นัด และปลอกกระสุนปืนขนาด 12 จำนวน 1 ปลอก ในที่เกิดเหตุเป็นของกลางนำส่งพนักงานสอบสวน ทำการสอบสวนความผิดของจำเลยทั้งสองแล้ว

ชั้นสอบสวนจำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ คดีมีมูล

ระหว่างสอบสวน จำเลยทั้งสองถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันถูกจับตลอดมา และขณะนี้ถูกขังอยู่ตามหมายขังของศาลนี้ตามคดีอาญาหมายเลขที่ พ. 25/2528 ขอศาลได้โปรดเบิกตัวจำเลยทั้งสองมาพิจารณาพิพากษาต่อไป.

คำขอตายคำฟ้องอาญา

การที่จำเลยได้กระทำตามข้อความที่กล่าวมาในคำฟ้องนั้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นความผิด
ต่อกฎหมายและบทมาตรานี้ คือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288, 80, 83, 33

ขอศาลได้พิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยตามกฎหมาย

และขอศาลได้สั่ง

ริบของกลางด้วย

ข้าพเจ้าได้ยื่นสำเนาคำฟ้อง โดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมา
ด้วย สอง ฉบับ และรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลายเซ็นชื่อ

โจทก์

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นายมนูญ มุ่งพาลชล

พนักงานอัยการ จังหวัดนครสวรรค์

เป็นผู้เรียง

ลายเซ็นชื่อ

ผู้เรียง

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นางวาสนา พิเกษณ์

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด

เป็นผู้เขียนหรือพิมพ์

ลายเซ็นชื่อ

ผู้เขียนหรือพิมพ์

ตัวอย่างคำฟ้องฐานวิงวาททรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กาย

ข้อเท็จจริงในคดีจากการสอบปากคำลูกความโดยย่อ

เมื่อวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2529 นายขาว ดีเสมอ อุ้มเด็กหญิงนิด ดีเสมอบุตรอายุ 3 ขวบ ไปดูภาพยนตร์กลางแปลงที่หมู่บ้านป่าตอง ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเด็กหญิงนิด สวมสร้อยคอทองคำ 1 เส้น ราคา 2,000 บาท ไปด้วย พอภาพยนตร์เริ่มฉาย นายดำ ดุเดือดได้เข้ามากระชากสร้อยคอที่เด็กหญิงนิด สวม พาหนีไปและแรงกระชากทำให้สร้อยขาดที่คอ ด.ญ.นิดเป็นบาดแผลถลอก โลหิตไหลเล็กน้อย

ฐานความผิด วิงวาททรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กาย

ข้อ 1. เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2529 เวลากลางคืนหลังเที่ยง จำเลยนี้ได้บังอาจลัก (วิงวาท) สร้อยคอทองคำ 1 เส้น ราคา 2,000 บาทของนายขาว ดีเสมอ ซึ่งสวมอยู่ที่คอของ ด.ญ.นิด ดีเสมอ ไปโดยทุจริต โดยจำเลยกระชากจนฉวยเอาไปจากคอ ด.ญ.นิด ดีเสมอ โดยแรงจนสร้อยขาดออก เป็นเหตุให้ ด.ญ.นิด ดีเสมอ ได้รับอันตรายแก่กาย มีบาดแผลถลอกโลหิตไหลที่คอแล้วจำเลยพาสร้อยคอทองคำดังกล่าวหนีไปซึ่งหน้า

เหตุเกิดที่ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 วรรคสอง.

ตัวอย่างคำฟ้องฐานหมิ่นประมาท

สมมติข้อเท็จจริงว่า น.ส.เอื้องคำกับ น.ส.ฟ้ามุ่ม อยู่บ้านใกล้เคียงเป็นเพื่อนกัน เข้าวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ปีนี้ น.ส.เอื้องคำไปจ่ายตลาดเข้าท้องที่ตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้พบกับนางจำปาที่ตลาด นางจำปาได้พูดนินทา น.ส.ฟ้ามุ่มกับ น.ส.เอื้องคำและผู้ที่ไปจ่ายตลาดหลายคนว่า น.ส.ฟ้ามุ่มเป็นผู้หญิงกำแพงดิน ครั้นกลับจากตลาด น.ส.เอื้องคำได้เล่าเรื่องที่นางจำปากล่าวให้ น.ส.ฟ้ามุ่มฟัง น.ส.ฟ้ามุ่มฟังแล้วเห็นว่านางจำปาหมิ่นประมาทใส่ความตนให้ได้รับความเสียหายมาก เพราะเป็นที่รู้จักกันไปในจังหวัดเชียงใหม่ว่าผู้หญิงกำแพงดิน หมายถึง ผู้หญิงหากินทางรับจ้างค้าประเวณี น.ส.ฟ้ามุ่มจึงปรึกษาทนายความโดยประสงค์เป็นโจทก์ฟ้องนางจำปาเป็นจำเลยฐานหมิ่นประมาทใส่ความให้ตนได้รับความเสียหาย

สมมติว่าท่านเป็นทนายความที่ น.ส.ฟ้ามุ่มปรึกษา ให้ท่านเรียบเรียงคำฟ้องคดีอาญาเรื่องนี้ โดยบรรยายเพียงเฉพาะข้อความที่ต้องกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5)

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษ.....”

ฐานความผิด หมิ่นประมาท

ข้อ 1. เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2528 เวลากลางวัน จำเลยนี้บังอาจกล่าววาจาหมิ่นประมาทใส่ความโจทก์ต่อ น.ส.เอื้องคำ และบุคคลผู้มีชื่ออื่นอีกหลายคน ซึ่งเป็นบุคคลที่สามว่า “โจทก์เป็นผู้หญิงก้าแวงดิน” ซึ่งมีความหมายว่า โจทก์เป็นหญิงหากินทางรับจ้างค้าประเวณี ทั้งนี้การกระทำของจำเลยดังกล่าว เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะทำให้โจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและเกลียดชัง

เหตุเกิดที่ตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326

ฐานความผิด กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส

ข้อ 1. เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2516 เวลากลางวัน จำเลยนี้ได้ขับรถเมล์ประจำทางไปตามถนนศรีอยุธยา ด้วยความประมาทปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นจำเลยจักต้องมีคามวิสัยและพฤติการณ์ กล่าวคือ จำเลยขับรถเมล์ประจำทางผ่านหน้าโรงเรียนสันติชนขณะโรงเรียนเลิกและเป็นเวลาที่นักเรียนกำลังออกจากโรงเรียนกลับบ้าน จำเลยได้ขับรถด้วยความเร็วสูงและไม่ระมัดระวังดูทางข้างหน้า ซึ่งขณะนั้นมีเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามทางม้าลาย และมีสัญญาณไฟแดงให้รถหยุด เพื่อให้คนเดินข้ามถนน จำเลยได้ขับรถแข่งทางด้านซ้ายของรถที่หยุดรอไฟแดงอยู่ โดยไม่ระมัดระวังดูคนเดินข้ามถนนบนทางม้าลาย และไม่หยุดรถตามสัญญาณไฟแดงที่ให้หยุด ซึ่งตามวิสัยและพฤติการณ์ของสภาพการจราจรขณะนั้น จำเลยควรขับรถผ่านหน้าโรงเรียนช้า ๆ และจำเลยต้องระมัดระวังดูทางข้างหน้า และระมัดระวังดูเด็กนักเรียนเดินข้ามถนนบนทางม้าลาย เพราะเป็นเวลาโรงเรียนเลิก ตลอดจนระมัดระวังดูสัญญาณไฟ และจำเลยต้องหยุดรถตามสัญญาณไฟไม่ควรขับแข่งซ้ายรถที่หยุด และไม่ควรถับฝ่าสัญญาณไฟแดงไป เพราะเป็นที่เห็นได้ว่า อาจมีคนซึ่งกำลังข้ามถนนบนทางม้าลายได้ซึ่งจำเลยอาจใช้ความระมัดระวังเช่นที่กล่าวนี้ได้ แต่จำเลยหาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ เป็นเหตุให้รถที่จำเลยขับชนเด็กชายกรุณา รักรงาน ซึ่งกำลังเดินข้ามถนนบนทางม้าลายอย่างแรงจนกระเด็นไปฟาดพื้นถนนข้างหน้าห่างจุดชนประมาณ 3 เมตร ทำให้เด็กชายกรุณา รักรงานได้รับอันตรายสาหัส แขนซ้ายเดาะ ขาขวาหัก ถึงทุพพลภาพ ป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนา ไม่สามารถไปโรงเรียนเพื่อเรียนหนังสือ อันเป็นกรณีกิจตามปกติได้เกินกว่าเวลา 20 วัน

เหตุเกิดแขวงทุ่งพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 300

ฐานความผิด ร่วมกันเป็นช่องโจร

ข้อ 1. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลากลางวัน จำเลยนี้กับพวก ได้ร่วมกันกระทำความผิดกฎหมาย กล่าวคือ จำเลยนี้กับพวกซึ่งเป็นเยาวชน แยกดำเนินคดีต่างหาก 1 คน และพวกที่ยังหลบหนีอีก 1 คน รวม 5 คน ได้บังอาจสมคบร่วมกันกระทำการเป็น ช่องโจรโดยสมคบร่วมกันปรึกษากันวางแผนการ เพื่อกระทำการลักทรัพย์ตามบ้านราษฎร ในหมู่บ้านเสรี ในวันที่.....เวลากลางคืน

เหตุเกิดที่แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ตามวันเวลาดังกล่าวในข้อ 1 นั้นเอง เจ้าพนักงานตำรวจเข้าจับกุมจำเลยนี้กับพวก ซึ่งเป็นเยาวชนได้พร้อมด้วยไขควงขนาดใหญ่ 2 อัน กิมตัดลวด 1 อัน กุญแจผี 1 พวง ไฟฉาย ขนาดเล็ก 1 อัน เสื้อผ้า กางเกงสตรี 1 ก่องใหญ่ อันเป็นของใช้ที่จะนำไปกระทำความผิดตามฟ้อง ข้อ 1 เป็นของกลาง นำส่งพนักงานสอบสวน ทำการสอบสวนความผิดจำเลยไว้แล้ว จำเลยถูก ชังอยู่ในคดีดำที่...../.....ขอศาลได้เบิกตัวจำเลยไปพิจารณาพิพากษาต่อไปด้วย

ของกลางเก็บรักษาไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก

ระหว่างการสอบสวน จำเลยถูกชังตั้งแต่วันถูกจับตลอดมา จนขอให้ศาลชัง

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 210

ขอ ธิบของกลาง

ฐานความผิด เจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์

ข้อ 1. จำเลยนี้รับราชการเป็นทหารประจำการ มียศเป็นพลทหารในสังกัด.....
.....กรม.....ได้รับเงินเดือนในงบประมาณประเภทเงินเดือน ทำหน้าที่เป็นพลขับ
ประจำรถยนต์จี๊ปวิลลี่ ทรากงจักร.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เวลากลางวัน จำเลยนี้ได้บังอาจเบียดบังเอาน้ำมันเบนซินจำนวน.....ลิตร ราคา.....
บาทของกรม.....ซึ่งอยู่ในความดูแลรักษาของจำเลยตามหน้าที่ไปขายให้ นาย,นาง,
นางสาว.....โดยทุจริต ในราคาถึงละ.....บาท แล้วเบียดบังเอาเงินที่ขายน้ำมันได้เป็น
ของตนเสีย การกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้กรม.....เสียหาย

เหตุเกิดที่แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ตามวันเวลาดังกล่าวในข้อ 1. เจ้าพนักงานจับตัวจำเลยและนาย,นาง,
นางสาว.....ซึ่งได้ฟ้องศาลนี้ไปแล้วฐานรับช่องโจรน้ำมันรายนี้ได้พร้อมน้ำมันเบนซิน

1 ถึง มีน้ำมัน.....ลิตร สายยางพลาสติก 1 เส้น ที่จำเลยกับนาย,นาง,นางสาว.....
ใช้กระทำความผิดดังกล่าวในข้อ 1 นำมอบพนักงานสอบสวนไว้เป็นของกลาง
ชั้นสอบสวน จำเลยรับสารภาพ
ของกลางเก็บรักษาไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลดุสิต
ระหว่างสอบสวน จำเลยถูกทางราชการทหารรับตัวไปควบคุมไว้ตั้งแต่ถูกจับตลอดมา
จนถึงวันฟ้อง ได้ส่งตัวจำเลยมาพร้อมฟ้องนี้แล้ว
อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147

ฐานความผิด ให้สินบนแก่เจ้าพนักงานและดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

ข้อ 1. จำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายหลายบทหลายกระทงต่างวาระกันกล่าวคือ
ก. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลากลางวัน จำเลยได้บังอาจ
ขอให้เงินจำนวน.....บาทแก่ ส.ต.ท.....เจ้าพนักงานตำรวจเพื่อไม่ให้ ส.ต.ท.....
ออกไปสั่งแก่จำเลยในข้อหาที่จำเลยไม่หยุดรถให้คนข้ามทางในทางข้าม(ทางม้าลาย)ไปก่อน
อันเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติจราจรทางบก เพื่อเป็นการจูงใจ ส.ต.ท.....ให้ละเว้น
ไม่กระทำการออกไปสั่งอันมิชอบด้วยหน้าที่
ข. ตามวันเวลาดังกล่าวในข้อ ก. ส.ต.ท.....ได้ปฏิเสธไม่ยอมรับเงินจำนวน
.....บาท ที่จำเลยให้ดังกล่าวแล้วในข้อ ก. จำเลยได้บังอาจดูหมิ่น ส.ต.ท.....ว่า
“เอาน่า ดีกว่าไปไถเขา” ซึ่งเป็นการดูหมิ่น ส.ต.ท.....เจ้าพนักงานซึ่งกระทำการ
ตามหน้าที่

ทั้งนี้เหตุตามข้อ ก. ข้อ ข. เกิดที่ แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ในวันเกิดเหตุเจ้าพนักงานจับจำเลยได้ นำส่งพนักงานสอบสวน ชั้นสอบสวน
จำเลยให้การรับสารภาพ

ระหว่างสอบสวนจำเลยถูกควบคุมตัวอยู่.....วัน แล้วมีประกันตัวไป ได้ส่งตัว
จำเลยมาพร้อมฟ้องนี้

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144, 136, 91

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ข้อ 2 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2514

ฐานความผิด ร่วมกันให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงาน เพื่อจูงใจให้ไม่กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่

ข้อ 1. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลากลางวัน จำเลยได้บังอาจ
ร่วมกับ นาย,นาง,นางสาว.....จำเลยในคดีแดงที่...../.....ซึ่งศาลได้พิพากษา
ลงโทษแล้ว กระทำความผิดต่อกฎหมาย กล่าวคือ ตามวันและเวลาดังกล่าว พลย.....
เจ้าพนักงานประจำสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก จับกุมจำเลยและนาย,นาง,นางสาว.....

ในความผิดฐานกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะ จะนำส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก เพื่อดำเนินคดี จำเลยและนาย,นาง,นางสาว..... ได้บังอาจร่วมกันให้เงินจำนวน.....บาทแก่เจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว เพื่อจูงใจให้เจ้าพนักงานดังกล่าวไม่กระทำการ อันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยขอให้ปล่อยตัวจำเลยและนาย,นาง,นางสาว.....ไม่นำตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

เหตุเกิดที่แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ตามวันเวลาดังกล่าวในข้อ 1 เจ้าพนักงานยึดเงินจำนวน.....บาทเป็นของกลาง และนำตัวจำเลยและนาย,นาง,นางสาว.....ส่งพนักงานสอบสวน สอบสวนแล้วคดีมีมูล

ระหว่างสอบสวน จำเลยถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันจับ จนถึงวันที่.....จึงมีประกันตัวไป ได้ส่งตัวจำเลยมาศาลพร้อมกับฟ้องนี้แล้ว

ของกลางส่งรีบในคดีแดงที่...../.....แล้ว

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144, 83

ฐานความผิด หลบหนีที่คุมขัง

ข้อ 1. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลากลางคืนหลังเที่ยงจำเลยนี้ได้บังอาจกระทำผิดกฎหมาย กล่าวคือ จำเลยถูกพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาล.....ควบคุมตัวไว้ในฐานะเป็นผู้ต้องหาว่า สบคบร่วมกันลักทรัพย์ของผู้มีชื่อและอยู่ในความควบคุมของ ส.ต.ท.....ซึ่งเป็นการควบคุมจำเลยโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามวันเวลาดังกล่าวแล้ว จำเลยได้บังอาจหลบหนีไปเสียจากการควบคุมของ ส.ต.ท.....โดยจำเลยใช้เครื่องมือตัดลวดตาข่ายซึ่งทำเป็นห้องขังจำเลยจนขาดออกแล้วหลบหนีไป

เหตุเกิดที่แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ครั้นต่อมาวันที่.....เจ้าพนักงานจับจำเลยได้ในขณะที่จำเลยกำลังกระทำผิดคดีอาญาเรื่องอื่นต่างหากจากคดีนี้ สำหรับคดีนี้ชั้นสอบสวนจำเลยได้ให้การรับสารภาพ ได้ส่งตัวจำเลยมายังศาลพร้อมกับฟ้องนี้แล้ว

ระหว่างสอบสวนจำเลยไม่ถูกควบคุมตัวในคดีนี้ โดยถูกควบคุมตัวอยู่ในคดีเรื่องอื่น

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 190 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ข้อ 4 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2514

ฐานความผิด ปลอมเงินตรา มีเครื่องมือและวัตถุสำหรับปลอมเงินตราไว้เพื่อใช้ในการปลอม

ข้อ 1. เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 เวลากลางคืนหลังเที่ยง จำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายหลายบทหลายกระทงต่างกันกล่าวคือ

ก. จำเลยได้บังอาจทำปลอมขึ้นซึ่งเหรียญกระดาษปณิชนิตเหรียญละ 5 บาท แบบ
เก้าเหลี่ยม ซึ่งเป็นเงินตราที่รัฐบาลแห่งประเทศไทยออกใช้อยู่ในขณะเกิดเหตุโดยจำเลยได้
ทำปลอมเหรียญกระดาษปณิชนิต เหรียญละ 5 บาท ดังกล่าวนั้นขึ้นรวมทั้งสิ้นจำนวน 29 เหรียญ

ข. จำเลยได้บังอาจทำเครื่องมือสำหรับปลอมเหรียญกระดาษปณิชนิต 5 บาท แบบ
เก้าเหลี่ยม ซึ่งเป็นเหรียญกระดาษปณิชนิตของรัฐบาลแห่งประเทศไทยที่นำออกใช้อยู่ในขณะเกิดเหตุ
โดยจำเลยได้ทำแม่พิมพ์เหรียญกระดาษปณิชนิต 5 บาท แบบเก้าเหลี่ยมขึ้นทั้งหมดรวม 8 ชุด
และแม่พิมพ์เหรียญกระดาษปณิชนิตราคา 5 บาท แบบเคลือบสีทองแดง 1 ชุด และจำเลย
บังอาจมีเครื่องมือและวัสดุสำหรับปลอมเหรียญกระดาษปณิชนิตดังกล่าวพร้อมด้วยแท่งตะกั่ว 1 แท่ง
กรรไกร 3 อัน ขวดบรรจุน้ำกรด 1 ขวด ชิ้นใส่ต่างทับทิม 1 ใบ คีม 1 อัน ชิ้นใส่น้ำเปล่า
1 ใบ ผ้าปูรองพื้น 1 ผืน ฤง 1 ใบ อันเป็นเครื่องมือและวัสดุสำหรับปลอมเงินตราเหรียญ
กระดาษปณิชนิตดังกล่าวในข้อ 1 ไว้ในครอบครองเพื่อใช้ในการปลอมเงินตราดังกล่าวอีกด้วย

เหตุตามข้อ 1 (ก) และ (ข) เกิดที่แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ในวันที่เกิดเหตุ เจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมด้วยเหรียญกระดาษปลอมและ
เครื่องมือและวัสดุสำหรับปลอมดังกล่าวในข้อ 1 (ก) และ (ข) เป็นของกลาง นำส่งพนักงาน
สอบสวน ขึ้นสอบสวนจำเลยให้การรับสารภาพ

ระหว่างสอบสวนจำเลยถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันถูกจับตลอดมา ขณะนี้ต้องขังอยู่ตามหมาย
ขังของศาลนี้ ในคดีหมายเลขดำที่ พ.7283/2521 ขอศาลได้เบิกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษา
ต่อไปด้วย ของกลางพนักงานสอบสวนรักษาไว้

อ้าง :- ป. อาญา ม. 240, 246.

ขอ :- रिषของกลาง

**ฐานความผิด ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่น ซึ่งมีใช้ภริยาตนในลักษณะอันเป็นการ
โทรมหญิง**

ข้อ 1. เมื่อวันที่.....เวลากลางคืนหลังเที่ยง จำเลยกับพวกอีกคนหนึ่งที่ยัง
ไม่ได้ตัวมาฟ้อง ได้บังอาจสมคบร่วมกันกระทำผิดต่อกฎหมาย กล่าวคือ จำเลยกับพวก
ได้บังอาจร่วมกันขู่ข่มขืนจะใช้กำลังประทุษร้าย นางสาว.....ซึ่งมีใช้ภริยาของจำเลย
ให้จำยอมให้จำเลยกับพวกกระทำชำเรา นางสาว.....บังเกิดความกลัวและอยู่ในภาวะ
ที่ไม่สามารถขัดขืนได้ แล้วจำเลยกับพวกได้ผลัดกันข่มขืนกระทำชำเรานางสาว.....
จนสำเร็จความใคร่คนละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้โดยจำเลยกับพวกได้ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเรานางสาว
.....ดังกล่าวมาแล้วในลักษณะเป็นการโทรมหญิง

เหตุเกิดที่ตำบล(แขวง).....อำเภอ(เขต).....จังหวัด(กรุงเทพมหานคร)

ข้อ 2. ต่อมาวันที่.....เจ้าพนักงานจับจำเลยได้ พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพ

ขณะนี้จำเลยต้องขังอยู่ในคดีดำที่.....ของศาลนี้ ขอศาลได้โปรดเบิกตัวจำเลยมาทำการพิจารณาพิพากษาต่อไปด้วย

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 วรรคสอง, 83

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ข้อ 7 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2514

ฐานความผิด แจ้งความเท็จเพื่อแกล้งให้บุคคลต้องรับโทษ

ข้อ 1. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลากลางวัน จำเลยได้นำข้อความอันเป็นเท็จไปแจ้งแก่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลลุมพินีว่า โจทก์ได้หลอกวงแหวนเงินจำเลยไปจำนวน.....บาท เป็นค่าจะนำจำเลยเข้าทำงาน แล้วโจทก์ไม่นำจำเลยเข้าทำงาน

ความจริงแล้วเมื่อเดือน.....จำเลยได้มาขอยู่อาศัยกับโจทก์ในบ้านซึ่งโจทก์เช่ามาจากผู้อื่น โจทก์ขอให้จำเลยช่วยออกเงินค่าอาหารและค่าเช่าเดือนละ.....บาท จำเลยตกลงและได้อยู่กับโจทก์ตลอดมาจนถึงปลายเดือน.....จำเลยได้จ่ายค่าอาหารและค่าเช่าบ้านให้โจทก์รวมเป็นเงิน.....บาท แล้วจำเลยกับโจทก์เกิดทะเลาะกัน โจทก์ให้จำเลยไปหาที่อยู่อื่น จำเลยโกรธโจทก์ จึงได้ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลลุมพินีว่า โจทก์ฉ้อโกงเงินจำเลยไป.....บาท

ด้วยการแจ้งความอันเป็นเท็จของจำเลยนี้เอง พนักงานสอบสวนได้ควบคุมตัวโจทก์ไว้ดำเนินคดีในข้อหาฉ้อโกงทรัพย์ ปรากฏตามสำเนารายงานมัดเสร็จประจำวันของสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี ท้ายฟ้อง

ในที่สุด กรมอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องโจทก์ตามหนังสือที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การที่จำเลยนำข้อความอันเป็นเท็จไปแจ้งแก่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลลุมพินีว่า โจทก์ฉ้อโกงทรัพย์ของจำเลยไปนั้น อาจทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย กล่าวคือโจทก์ได้ถูกพนักงานสอบสวนคุมตัวไว้ดำเนินคดี โจทก์ต้องวิ่งเต้นหาหลักทรัพย์ประกันตัวและต้องเสียชื่อเสียงที่ถูกหาว่าฉ้อโกงทรัพย์ของจำเลย และการแจ้งความเท็จของจำเลยนี้เป็นการแจ้งเพื่อจะแกล้งให้โจทก์ต้องได้รับโทษทางอาญาฐานฉ้อโกงทรัพย์ ทั้งที่โจทก์ไม่ได้ฉ้อโกงทรัพย์ของจำเลยแต่ประการใดเลย

คดีนี้ เหตุเกิดที่สถานีตำรวจนครบาลลุมพินี แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 172, 174 วรรคท้าย.

ฐานความผิด พรากผู้เยาว์ ข่มขืนกระทำชำเราและทำให้ปราศจากเสรีภาพ

ข้อ 1. จำเลยนี้ได้บังอาจกระทำผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกระทง ต่างกรรมต่างวาระกัน กล่าวคือ

ก. เมื่อวันที่.....เวลากลางวัน จำเลยได้บังอาจพาเด็กหญิง.....ซึ่งเป็นผู้เยาว์ อายุ 14 ปีเศษ ยังไม่เกิน 18 ปี ไปเสียจากบิดามารดา เพื่อการอนาจาร เหตุเกิดที่แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

ข. เมื่อเวลากลางคืนหลังเที่ยงของวันที่.....ติดต่อกับเวลากลางคืนก่อนเที่ยงของวันที่.....พ.ศ.....จำเลยได้บังอาจข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิง.....ซึ่งมิใช่ภริยาของจำเลย โดยใช้กำลังกดปล้ำกอดตัวเด็กหญิง.....ไว้แล้วกระทำชำเราโดยเด็กหญิง.....อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้จนสำเร็จความใคร่หลายครั้ง และในคืนต่อมา นับจากวันที่.....ถึงวันที่.....จำเลยได้บังอาจข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิง.....จนสำเร็จความใคร่อีกหลายครั้งหลายหน เหตุเกิดที่แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

ค. เมื่อวันที่.....เวลากลางวันตลอดจนถึงวันที่.....เวลากลางวัน จำเลยได้บังอาจหน่วงเหนี่ยวกักขังเด็กหญิง.....ไว้ในหอพักทำให้เด็กหญิง.....ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย เหตุเกิดที่แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ต่อมาวันที่.....เจ้าพนักงานตำรวจจับตัวจำเลยได้และติดตามพบเด็กหญิง.....ที่บ้านของญาติจำเลย

พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้ว จำเลยให้การภาคเสธ

คดีนี้เป็นความผิดที่ยอมความกันได้ นาย.....บิดาผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กหญิง.....และเด็กหญิง.....ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงาน ขอให้นำคดีนี้ขึ้นว่ากล่าวไว้แล้ว

ในระหว่างสอบสวนจำเลยถูกควบคุมตัวฐานเป็นบุคคลเป็นภัยต่อสังคมมีกำหนด 30 วัน นับแต่วันถูกจับ แล้วถูกขังอยู่ตามสำนวนคดีที่...../.....ของศาลนี้ ขอศาลได้โปรดเบิกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษาต่อไป

อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276, 319, 310, 91

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ข้อ 2, 7, 12 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2514

ฐานความผิด ร่วมกันมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ

ชนิดเฮโรอีนโดยฝ่าฝืนกฎหมาย

ข้อ 1. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลากลางวัน จำเลยทั้ง 6 คนนี้กับพวกที่หลบหนียังไม่ได้ตัวมาฟ้องอีก 2 คนได้บังอาจร่วมกันมีไว้ในครอบครอง

เพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษชนิดเฮโรอีน อันเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 จำนวน 20 ถุง น้ำหนัก 7.067 กิโลกรัม โดยมีปริมาณเฮโรอีนคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์หนัก 3.583 กิโลกรัม แล้วตามวันและเวลาดังกล่าวข้างต้นจำเลยทั้ง 6 คนกับพวกที่หลบหนีได้บังอาจร่วมกันจำหน่ายยาเสพติดให้โทษที่มีไว้ดังกล่าวทั้งหมดให้แก่ผู้มีชื่อซึ่งไปล่อซื้อในราคา 2 ล้านบาท การกระทำของจำเลยทั้ง 6 คนกับพวกดังกล่าวไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

เหตุเกิดที่แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ข้อ 2. ตามวันและเวลาดังกล่าวในฟ้องข้อ 1. เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยทั้ง 6 คนได้พร้อมด้วยยาเสพติดให้โทษเฮโรอีนที่จำเลยร่วมกันมีไว้จำหน่ายดังกล่าวในฟ้องข้อ 1. จำนวน 20 ถุง และยึดรถยนต์คันหมายเลขทะเบียน.....กับรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน.....ซึ่งจำเลยได้ใช้เป็นยานพาหนะในการกระทำผิดดังกล่าวในฟ้องข้อ 1. ไว้เป็นของกลาง นำส่งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้ว คดีมีมูล

ชั้นสอบสวนจำเลยที่ 1, 4, 6 ให้การปฏิเสธ ส่วนจำเลยที่ 2, 3 และที่ 5 ให้การรับสารภาพ

ระหว่างสอบสวนจำเลยทั้ง 6 คนถูกควบคุมตัวนับแต่วันถูกจับตลอดมาจนถึงวันฟ้อง ขณะนี้กำลังต้องขังอยู่ในคดีอาญาหมายเลขดำที่...../.....ของศาลนี้ ขอศาลได้โปรดเบิกตัวจำเลยมาพิจารณาต่อไป

ของกลางเจ้าพนักงานเก็บรักษาไว้

อ้าง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7, 15, 66, 102, 103 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83

ขอ รีบเฮโรอีน รถยนต์คันหมายเลขทะเบียน.....และรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน.....ของกลางทั้งหมดด้วย

ฐานความผิด จ้าง วาน ใช้กระทำผิดมาผู้อื่น

ข้อ 1. เมื่อระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2526 เวลากลางวันถึงวันที่ 10 เมษายน 2526 เวลากลางวัน จำเลยได้บังอาจก่อให้เกิดความผิดด้วยการจ้างวานให้นายอนันต์แดงทับทิม, นายกาหลง เชื้อทองคำ, นายบุญเหลือ ตอหรั่ง กับพวกซึ่งหลบหนีร่วมกันฆ่า นายชัยแสง ทวีศักดิ์ศรี ให้ถึงแก่ความตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน

ต่อมาเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2526 นายอนันต์แดงทับทิม, นายกาหลง เชื้อทองคำ, นายบุญเหลือ ตอหรั่งและพวกได้ร่วมกันกระทำความผิดโดยใช้อาวุธปืนยิงนายชัยแสง ทวี-

ศักดิ์ศรี และนายสุจริต ปรีดีกุล ซึ่งนั่งมาในรถยนต์คันเดียวกันจำนวนหลายนัดโดยเจตนาฆ่า
โดยตระเตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองถึงแก่ความตายสมดังเจตนาของจำเลย
เหตุเกิดที่ตำบลช้างม้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลสันมหาพน
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่และตำบลสบตุ๋ย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เกี่ยวพันกัน
ข้อ 2. จำเลยกระทำผิดแล้วหลบหนีไปต่อมาเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2526 เจ้าพนักงาน
ตำรวจจับจำเลยได้ พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้วจำเลยให้การปฏิเสธระหว่าง
สอบสวนจำเลยมิได้ถูกควบคุมตัวได้ส่งจำเลยมาศาลพร้อมฟ้องนี้แล้ว
อ้าง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84, 288 และมาตรา 289

ตอนที่ 2

การเรียบเรียงคำฟ้องในคดีแพ่ง

คำฟ้องในคดีแพ่งจะเขียนให้สมบูรณ์ได้อย่างไร เราได้ศึกษามาแล้ว ในเรื่องการสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อครั้งแรกที่ลูกความมาติดต่อได้ข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งพยานบุคคล เอกสาร ตลอดจนวัตถุพยาน เราก็นำพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นข้อมูลปรับกับหลักกฎหมายที่เราเห็นว่าต้องด้วยหลักกฎหมายมาตราใด แล้วจึงนำมาเรียบเรียงเป็นคำฟ้องให้สมบูรณ์ได้

ก) ประเภทของคดี

ในการเสนอข้อหาต่อศาลในทางแพ่ง คดีที่ไปสู่ศาลแบ่งออกเป็นประเภทที่สำคัญ ๆ 2 ประเภท คือ

- 1) คดีมีข้อพิพาท และ
  - 2) คดีไม่มีข้อพิพาท
- 1) คดีมีข้อพิพาท

การเสนอข้อหาต่อศาลในคดีที่มีข้อพิพาทต้องทำเป็น “คำฟ้อง” คำฟ้องแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

- 1.1) คำฟ้องของโจทก์ในคดีโดยตรง
- 1.2) คำฟ้องแย้งที่ปรากฏในคำให้การของจำเลย
- 1.3) คำร้องสอดซึ่งบุคคลภายนอกยื่นคำร้องเข้ามาในคดีตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 57 หากเข้ามาในฐานะโจทก์ก็ถือว่าเป็นคำฟ้องอย่างหนึ่งเหมือนกัน (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 1 (3))
- 1.4) คำร้องขัดทรัพย์คือคำร้องของบุคคลใดที่กล่าวอ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้ จึงร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สิน เช่นว่านั้น คำร้องขัดทรัพย์ถือว่าเป็นคำฟ้องอย่างหนึ่งเช่นกัน
- 1.5) อุทธรณ์, ฎีกา จัดได้ว่าเป็นคำฟ้องอีกประเภทหนึ่ง

2) คดีไม่มีข้อพิพาท

ได้แก่คดีที่ไม่มีจำเลยเป็นกรณีบุคคลขอใช้สิทธิทางศาลตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 55 โดยไม่ประสงค์จะขอให้ศาลบังคับใคร เช่น ขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดกโดยไม่มีพินัยกรรม ขอศาลสั่งแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ ขอศาลสั่งให้บุคคลเป็นคนไร้ความสามารถและขอตั้งผู้ร้องเป็นผู้อนุบาล ขอศาลสั่งให้บุคคลใดเป็นคนสาบสูญ ฯลฯ เป็นต้น

สำหรับแนวทางของหนังสือเล่มนี้จะกล่าวแต่เพียงหลักเกณฑ์ของการร่างหรือการเรียบเรียงคำฟ้องและคำร้องอันเป็นคำคู่ความในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามเนื้อหาในหลักสูตรของคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงเท่านั้น ขอให้นักศึกษาหรือผู้อ่านโปรดทำความเข้าใจแต่เบื้องต้นนี้ ส่วนในกรณีอื่น ๆ นักศึกษาสามารถนำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับข้อเท็จจริงอื่น ๆ ได้ดังที่ได้เคยศึกษากันมาแล้ว

ข) ลักษณะของคำฟ้องในคดีแพ่ง

ปัญหาว่าคำฟ้องในคดีแพ่งที่ถูกต้องมีลักษณะอย่างไรนั้น ก็ต้องไปดูกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้กำหนดไว้อย่างไร กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ก็คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เนื่องจากคำฟ้องเป็นคำคู่ความตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 1 (5) และเป็นเอกสารที่จะต้องส่งให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น คำฟ้องจึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 67 แห่ง ป.วิ.แพ่ง กล่าวคือ คำฟ้องจะต้องทำให้ปรากฏแน่ชัดถึงตัวบุคคลและมีรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อศาลที่จะรับคำฟ้อง หรือถ้าคดีอยู่ในระหว่างพิจารณา ชื่อของศาลนั้นและเลขหมายคดี

(3) ชื่อคู่ความในคดี

(3) ชื่อคู่ความหรือบุคคลซึ่งจะเป็นผู้รับคำฟ้อง

(4) ใจความและเหตุผลถ้าจำเป็นแห่งคำฟ้อง

(5) วัน เดือน ปี ของคำฟ้อง และลายมือชื่อโจทก์

ประกอบกับ ป.วิ.แพ่ง มาตรา 172 วรรค 2 บัญญัติว่า “คำฟ้องต้องแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์และคำขอบังคับทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาชนวนั้น”

เมื่อกฎหมายกำหนดเช่นนี้ การร่างฟ้องจึงต้องเป็นไปตามตัวบทกฎหมาย กล่าวโดยสรุป ก็คือ

1) คำฟ้องจะต้องปรากฏชัดถึงตัวบุคคลที่ถูกฟ้อง มีรายการใจความและเหตุผลของคำฟ้อง

2) คำฟ้องต้องแสดงชัดซึ่ง

2.1) สภาพแห่งข้อหา

2.2) ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา และ

2.3) คำขอบังคับ

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ คำฟ้องยังต้องตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของมาตรา 46 แห่ง ป.วิ.แพ่ง ด้วย นั่นก็คือคำฟ้องต้องทำเป็นภาษาไทย การทำเป็นภาษาไทยนี้จะโดยการเขียนหรือ

ติดพิมพ์หรือตีพิมพ์ก็ได้ ถ้าทำโดยการเขียน ๆ ต้องเขียนด้วยหมึก ส่วนน้ำหมึกจะต้องใช้สีอะไร นั้นกฎหมายไม่ได้ให้รายละเอียดไว้ (ที่เป็นเช่นนี้ผู้เขียนเข้าใจว่าเป็นเพราะผู้ร่างกฎหมายคงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องสีน้ำหมึก เพราะเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าคำฟ้องจะต้องยื่น ต่อศาลในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ดุจดังกระทำต่อองค์พระประมุขแห่งชาติ สีน้ำหมึกจึง ต้องสุภาพ เช่น สีดำ หรือน้ำเงิน เป็นต้น คงไม่มีโจทก์คนใดอุทธรณ์ใช้สีแดงเขียนคำฟ้อง หาก จะมี ศาลก็คงใช้อำนาจตามกฎหมายสั่งคืนให้ไปทำมาใหม่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด หากโจทก์ ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติ ศาลขอที่จะไม่รับคำฟ้องนั้นได้ตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 18)

ในปัจจุบันนี้เท่าที่ผู้เขียนพบเห็นทนายความส่วนใหญ่ไม่นิยมเขียนคำฟ้อง แต่ใช้พิมพ์ดีด เพราะนอกจากสะดวกในการอ่านแล้ว ยังแสดงถึงฐานะของทนายความไปในตัวด้วย ในการติด พิมพ์หรือตีพิมพ์ ถ้ามีผิดตกที่ใดกฎหมายห้ามมิให้ชูลบออก แต่ให้ขีดฆ่าเสียแล้วเขียนลงใหม่ และผู้เขียนต้องลงชื่อไว้ที่ริมกระดาษ ถ้ามีข้อความตกเติมให้ผู้ตกเติมลงลายมือชื่อ หรือลงชื่อย่อไว้ เป็นสำคัญ ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ในคดีโดยปกติทั่วไป คดีแพ่งมักเกี่ยวพันเกี่ยวกับ เอกสารด้วยเสมอ ๆ เช่น สัญญา คู่ สัญญาซื้อขาย นิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ดังนั้น ดันฉบับ เอกสารหรือแผ่นกระดาษที่จะต้องส่งต่อศาล หากมีใช้ภาษาไทยแล้วจะต้องทำคำแปลเป็น ภาษาไทยทั้งฉบับหรือเฉพาะแต่ส่วนที่สำคัญ โดยมีคำรับรองแนบพร้อมต้นฉบับด้วย

จากหลักกฎหมายที่กำหนดรูปแบบและเนื้อหาของคำฟ้อง กล่าวคือ ทั้งมาตรา 67 และ มาตรา 172 วรรคสองนั้น จะเห็นว่าส่วนที่เป็นเนื้อหาของฟ้องโดยแท้แล้วคือส่วนที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 172 วรรคสอง ทั้งนี้แม้มาตรา 67 จะกำหนดรูปแบบของคำฟ้องคดีแพ่งว่าต้องประกอบด้วยอนุมาตรา 1 ถึง อนุมาตรา 5 ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติในการทำคำฟ้องศาลมีแบบพิมพ์คำฟ้อง และคำขอท้ายฟ้องและมีช่องรายการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้กรอกอยู่แล้ว (ดูตัวอย่าง แบบพิมพ์คำฟ้องของศาล ท้ายบทนี้ แบบพิมพ์คำฟ้องนี้ใช้ได้ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่ง ราษฎรผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเอง จะแตกต่างกันที่แบบพิมพ์คำขอท้ายฟ้อง ถ้าเป็นคดีอาญา ก็ใช้คำขอท้ายฟ้องคดีอาญา หากเป็นคดีแพ่งก็ใช้แบบพิมพ์คำขอท้ายฟ้องแพ่ง)

ลำดับต่อไปจะได้กล่าวถึงการกรอกรายการต่าง ๆ ตามแบบคำฟ้อง ขอให้นักศึกษา ดูแบบพิมพ์ดังกล่าวประกอบความเข้าใจด้วย ส่วนรายละเอียดส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำฟ้อง ตามมาตรา 172 วรรค 2 จะได้ศึกษาในโอกาสต่อไป

การกรอกรายการ

(1) เริ่มต้นของแบบพิมพ์คำฟ้องมีคำว่า คดีหมายเลขดำที่...../25.....ในช่องนี้ เว้นไว้ก่อน เพราะเป็นหมายเลขลำดับคดีในสารบบความของศาล เจ้าหน้าที่ศาลจะเป็นผู้กรอก โจทก์จะต้องเริ่มต้นกรอกตั้งแต่ช่องศาล.....เป็นต้นไป

ช่องชื่อศาล

จะยื่นฟ้องต่อศาลใดก็กรอกชื่อนั้นลงไป การยื่นต้องยื่นต่อศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเหนือคดีนั้น ส่วนกรณีจะรู้ได้อย่างไรว่าคดีที่จะฟ้องอยู่ในเขตอำนาจศาลใดนั้นขึ้นอยู่กับ การสอบข้อเท็จจริงในการเตรียมคดีก่อนฟ้อง ที่ได้ศึกษากันมาแล้วนำมาพิจารณาประกอบกับหลักกฎหมาย ใน ป.วิ.แพ่ง ลักษณะ 2 ศาล หมวด 1 เขตอำนาจศาล เช่น คดีอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัด ชลบุรี หรือศาลจังหวัดเชียงใหม่ หรือศาลแพ่ง ก็กรอกชื่อนี้ลงดังกล่าวดังกล่าวไว้

ช่อง วัน, เดือน, ปี

หมายถึง วัน, เดือน, ปี ที่ได้ยื่นฟ้อง โดยใช้วันทางสุริยคติ ยื่นคำฟ้องต่อศาลวันใด ให้กรอกวันที่, เดือน และปี ของวันที่ยื่นนั้น

ช่องความ

กรอกคำว่า “แพ่ง” ลงไป

(2) ช่องชื่อคู่ความในคดี

ผู้ที่จะเป็นโจทก์จะต้องเป็นบุคคลตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ถ้าเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ ทั้งเป็นบุคคลที่ไม่ถูกจำกัดความสามารถตามกฎหมายแล้ว สามารถดำเนินคดีด้วยตนเองได้ ก็ใส่ชื่อ นามสกุล ลงไว้ เช่น นายเก่ง แก้วกล้า โจทก์ แต่ถ้าหากนายเก่ง แก้วกล้า ไม่ประสงค์จะเป็นคู่ความเอง จะทำหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลใดเป็นผู้รับมอบอำนาจดำเนินคดีแทนตนก็ได้ต่อเมื่อได้ทำหนังสือมอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว (โปรดดูตัวอย่างใบมอบอำนาจในบทที่ 7) การกรอกก็ใช้ว่า

“นายเก่ง แก้วกล้า โดย นายสมิง สิงห์เสมอ ผู้รับมอบอำนาจ”

ทั้งนี้ ให้สังเกตด้วยว่า ผู้รับมอบอำนาจนี้จะว่าความอย่างไรไม่ได้ แต่อาจตั้ง ทนายความเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาได้ (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 60)

ถ้าผู้เยาว์เป็นโจทก์ ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมให้เป็นผู้ดำเนินคดี ก็ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ดำเนินคดีแทน เช่น

“เด็กชายแก่น ดารากร ผู้เยาว์ โดย นายก้อน ดารากร บิดาผู้แทนโดยชอบธรรม” หรือ

“นายก้อน ดารากร ในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กชายแก่น ดารากร”

ถ้าเป็นคนวิกลจริต ศาลได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถต้องให้ผู้อนุบาลเป็นผู้ดำเนินคดี แทน เช่น

“นายกึ่ง ดารากุล โดย นายแก้ว ดารากุล ผู้อนุบาล” หรือ

“นายแก้ว ดารากุล ในฐานะผู้อนุบาล นายกึ่ง ดารากุล”

ข้อสังเกต

การดำเนินคดีแทนบุคคลเช่นว่านี้สาระสำคัญต้องบ่งบอกฐานะไว้ด้วย หากผู้ดำเนินคดีแทนไม่บ่งบอกว่าเป็นฐานะอะไรแล้วต้องถือว่าเป็นการฟ้องส่วนตัว ตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาฎีกาที่ 1026/2499

โจทก์ฟ้องระบุว่า “นางคลี ณ นคร มารดาผู้แทนโดยชอบธรรม เด็กหญิงยุพิน เด็กหญิงอารี เด็กชายสมพงศ์ ผู้เยาว์” ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “การฟ้องระบุนามบุคคลเป็นจำเลย โดยไม่มีข้อความแสดงให้เห็นชัดแจ้งว่าได้ฟ้องในฐานะอย่างอื่น ย่อมต้องถือว่าเป็นการฟ้องส่วนตัวของบุคคลนั้น” ซึ่งศาลฎีกาถือว่าคำบรรยายฟ้องระบุชื่อจำเลยดังกล่าว เป็นการฟ้องนางคลีเป็นส่วนตัวไม่ใช่ประสงค์ฟ้องเด็ก

ข้อสังเกต

คำพิพากษาศาลฎีกาดังนี้ แม้จะเป็นตัวอย่างการฟ้องจำเลย แต่สามารถนำมาเป็นตัวอย่างการทำความเข้าใจเกี่ยวกับฐานะของโจทก์ได้ด้วย เพราะหลักการไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการบรรยายฟ้องแสดงฐานะโจทก์ก็ดี จำเลยก็ดี ในกรณีโจทก์หรือจำเลยเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ จะต้องระบุฐานะให้ชัด และควรบรรยายถึงความสัมพันธ์ให้ปรากฏในฟ้องด้วย

คนเสมือนไร้ความสามารถ

การกรอกในชั้นนี้คงเหมือนบุคคลธรรมดา เพราะคนเสมือนไร้ความสามารถโดยกฎหมายแล้ว สามารถดำเนินคดีได้ด้วยตนเอง เมื่อได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์แล้ว (แต่จะต้องบรรยายให้ปรากฏในส่วนที่เป็นเนื้อหาว่าผู้พิทักษ์ได้อนุญาตให้ฟ้องคดีแล้ว และแนบหนังสือยินยอมอนุญาตไปท้ายฟ้องด้วย)

คดีอุทลุม

คดีอุทลุม คือคดีที่ฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรืออาญาไม่ได้ เพราะต้องห้ามตามป.พ.พ. มาตรา 1562 บัญญัติว่า

“ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรืออาญาไม่ได้ แต่เมื่อผู้นั้นหรือญาติสนิทของผู้นั้นร้องขออัยการจะยกคดีขึ้นว่ากล่าวก็ได้”

ถึงแม้กฎหมายจะคุ้มครองผู้มีพระคุณ (ซึ่งทางพุทธศาสนาถือว่าบิดามารดาเป็นพรหมของบุตร) มิให้บุตรหลานฟ้องเพราะคนไทยถือว่าเป็นการนรคุณ หรือลบถู่ดูหมิ่นก็ตาม แต่ถึงกระนั้นก็ยังเปิดโอกาสให้พนักงานอัยการช่วยเหลือคุ้มครองประโยชน์ของบุตรหลานที่ได้รับความไม่เป็นธรรมจากผู้เป็นบุพการี กล่าวคือ ให้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ฟ้องบิดามารดาปู่ ย่า ตา ยาย แทนได้ทั้งคดีแพ่งหรือคดีอาญา ในเมื่อบุตรหลานได้รับความเสียหายร้องขอต่อพนักงานอัยการ เช่น บิดามารดาเมียนตีบุตรจนกินสมควรถวาย หรือประพฤติดันไม่สมควรจะรักษาทรัพย์สินของบุตร อัยการมีอำนาจส่งทรัพย์สินให้บุคคลอื่นรักษาได้ (ดู ฎ. 140/138, 293/120, 701/2487, 246/2491)

อนึ่ง พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 มาตรา 11 (6) บัญญัติว่า “ในคดีที่ราษฎรผู้หนึ่งผู้ใดฟ้องเองไม่ได้โดยกฎหมายห้าม เมื่อเห็นสมควร พนักงานอัยการมีอำนาจเป็นโจทก์ได้” ในการกรอกชื่อโจทก์ในกรณีเช่นว่านี้ใช้ดังนี้

“พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่เพื่อประโยชน์ของ นายประสิทธิ์ เกษมสุข” หรือ “พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ผู้ดำเนินคดีแทน นายประสิทธิ์ เกษมสุข”

กรณีโจทก์เป็นนิติบุคคล

กรอกกระบวนชื่อนิติบุคคลที่ได้จดทะเบียนไว้รวมทั้งชื่อผู้จัดการลงไปด้วย เช่น

“บริษัทร่วมมิตรจำกัด โดย นายเสวต สุวรรณศิลา กรรมการผู้จัดการ”

“ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเรือนทอง โดย นายอนันต์ เด็กสุนทร ผู้รับมอบอำนาจ” (ในกรณีนิติบุคคลมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทน) ถ้า กรม กระทรวง ในรัฐบาลเป็นโจทก์ ก็ใช้ชื่อของกรม กระทรวงนั้น เช่น “กรมตำรวจโดย พล.ต.อ.ภท สารสิน อธิบดี” หรือ “พล.ต.อ.ภท สารสิน ในฐานะอธิบดีกรมตำรวจ” หรือ “กระทรวงมหาดไทย โดย พล.อ. ประจวบ สุนทรางกูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวง” หรือ “พล.อ.ประจวบ สุนทรางกูร ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” จังหวัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นโจทก์ใช้ดังนี้

“จังหวัดเชียงใหม่ โดย นายชัยยา พุนศิริวงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด” หรือ

“นายชัยยา พุนศิริวงศ์ ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่”

ช่องจำหน่าย

การกรอกคงทำนองเดียวกับช่องโจทก์ ผู้ถูกฟ้องเป็นจำเลยนอกจากจะต้องเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลแล้ว โจทก์ต้องพิจารณาถึงความสามารถด้วยเช่นเดียวกัน เช่น เป็นผู้เยาว์ คนวิกลจริต ฯลฯ จะระบุชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้อนุบาล ลงไปด้วยก็ได้ เพราะในการต่อสู้คดีบุคคลเช่นว่านี้มีอำนาจเข้ามาดำเนินคดีแทน

อนึ่ง หากนิติบุคคลเป็นจำเลย เช่น บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฯลฯ การระบุคงทำนองเดียวกับโจทก์ดังกล่าว

การฟ้องให้รับผิดชอบในฐานะผู้มีตำแหน่งหน้าที่

ในบางกรณีจำเลยอาจถูกฟ้องให้รับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่การงานในฐานะเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่โดยตรง เช่น ฟ้องให้รับผิดชอบในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดี กรมตำรวจ หรืออธิบดีกรมสรรพากร ดังนี้ จะใช้คำอย่างไร ในกรณีเช่นนี้ให้ดูว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่การงานนั้นมีตัวอยู่แน่นอนเพียงคนเดียวในท้องถิ่นนั้น หน่วยงานนั้นหรือไม่ ถ้าใช่ การระบุโดยใช้ชื่อตำแหน่งอย่างเดียวก็ได้ เช่น ใช้ชื่อจำเลยว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด...” หรือ “อธิบดีกรมตำรวจ” หรือจะใช้วิธีเจาะจงใส่ชื่อจำเลยแล้วระบุว่าเป็นฐานะ

ตำแหน่งหน้าที่อย่างใดก็ได้ ทำนองเดียวกับการระบุในช่องโจทก์ เช่น ใช้ชื่อจำเลยว่า

“นายสุวรรณ เศรษฐีลา ในฐานะนายอำเภอแม่จัน” หรือ

“นายอุดม ประภานนท์ ในฐานะสรรพากรจังหวัดเชียงราย” หรือ

“นายเล็ก ทองสุนทร ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย” เป็นต้น

กรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นการฟ้องให้รับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่การงานแล้ว (ฎ. 1804/2497) แต่ถ้าระบุเช่นนี้ก็กล่าวข้างต้นแต่ขาดคำว่า “ในฐานะ” ดังนี้ จะกลายเป็นฟ้องให้รับผิดชอบในฐานะส่วนตัวซึ่งนักศึกษาต้องระมัดระวัง หากตอบในคำถามสอบไล่จะทำให้เสียคะแนนได้ ดังตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 886-7/2498

โจทก์ฟ้องระบุชื่อจำเลยว่า “นายถนิม ปัทมสูตร ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการธนาคารออมสิน จำเลย” ถือว่าโจทก์ฟ้องนายถนิม ปัทมสูตร เป็นส่วนตัวโดยระบุตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้ให้ทราบด้วยเท่านั้น (ฎ. 1026/2499)

(3) ช่องข้อหาหรือฐานความผิด

โจทก์กล่าวหาจำเลยได้กระทำผิดในข้อหาใดให้กรอกตามนั้น เช่น ละเมิด, เช่าซื้อ, ขับไล่, ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ, กู้เงินและค้ำประกัน ฯลฯ เป็นต้น

(4) ช่องทุนทรัพย์

โจทก์ฟ้องเรียกร้องทุนทรัพย์รวมเป็นเงินเท่าใดก็ระบุไว้ เช่น ฟ้องเรียกให้ชำระเงินกู้คืนต้นเงิน 200,000 บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ $7\frac{1}{2}$ ต่อปี ค้างชำระ 1 ปี เป็นเงิน 15,000 บาทรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 215,000 บาท ก็กรอกจำนวนยอดรวมนี้ เป็นต้น

ข้อสังเกต

สำหรับช่องระบุข้อหาหรือฐานความผิดก็ดี ช่องระบุจำนวนทุนทรัพย์ก็ดี ป.วิ.แพ่ง มาตรา 67 ไม่ได้บังคับว่าต้องมีรายการเช่นว่านี้ แต่ในแบบพิมพ์ของศาลมีช่องให้กรอกด้วย

(5) ช่องเชื้อชาติ สัญชาติ อาชีพ อายุ ที่อยู่ ของโจทก์และจำเลย

ก็กรอกลงไปตามที่ได้สอบสวนข้อเท็จจริงไว้ ส่วนช่องใดไม่ใช้ก็ขีดเครื่องหมาย

(-) ลงไว้ไม่ควรปล่อยให้ว่าง

(6) ช่วงสุดท้ายเป็นช่องใหญ่มีคำว่า ข้อ 1 กำกับช่องนี้เป็นการกรอกใจความและเหตุแห่งคำฟ้อง ซึ่งเป็นส่วนของเนื้อหาตามที่ปรากฏใน ป.วิ.แพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง ซึ่งจะได้อธิบายในลำดับต่อไป

ใจความหรือเนื้อหาของคำฟ้อง

มาตรา 172 วรรคสอง บัญญัติว่า “คำฟ้องต้องแสดงโดยแจ้งชัด ซึ่งสภาพแห่งข้อหาของ

โจทก์และคำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น”

๒๓๒

จากหลัก ป.วิ.แพ่ง มาตรา 172 วรรค 2 นี้ ซึ่งให้เห็นว่าส่วนที่เป็นเนื้อหาของคำฟ้อง ในคดีแพ่งจะต้องยึดหลัก 3 ประการ กล่าวคือ

- ก) สภาพแห่งข้อหา
- ข) ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา
- ค) คำขอบังคับ
- ก) สภาพแห่งข้อหา

คือการบรรยายถึงข้อกฎหมายแสดงมูลหนี้หรือสภาพแห่งสิทธิที่เรียกร้องของโจทก์ว่า โจทก์มีสิทธิหรือมีอำนาจตามสัญญาหรือตามกฎหมายอย่างไร เช่น เป็นทายาทโดยธรรมมีสิทธิ ครอบครองของผู้ตาย หรือเป็นผู้ครอบครองทรัพย์โดยสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมา นานกว่า 10 ปี อันจะได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์ตามกฎหมาย หรือเป็นผู้มีสิทธิ ตามสัญญาตามข้อสัญญาที่สร้างขึ้นระหว่างโจทก์กับจำเลย อันจำเลยจะต้องทำการ หรืองดเว้น ทำการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อโจทก์

การบรรยายสภาพแห่งข้อหาจึงเป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์หรือนิติสัมพันธ์ระหว่าง โจทก์กับจำเลย อันจะเป็นเหตุให้จำเลยมีหน้าที่ต่อโจทก์ประการใดประการหนึ่ง

ที่กล่าวไว้เช่นนี้ ขอให้นักศึกษาทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อนว่านิติสัมพันธ์ตลอดจน สิทธิของโจทก์ทั้งหลายทั้งมวลนั้นต้องไม่ใช่สิทธิขั้นมูลฐาน หรือสิทธิเดิมแท้ที่ทุกคนมีอยู่ หาก เป็นสิทธิขั้นมูลฐานแล้ว โจทก์ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยเกี่ยวกับ สิทธินี้ลงไปคำฟ้อง ทั้งนี้ เพราะเป็นสิทธิขั้นมูลฐานที่มนุษย์ทุกคนต้องมีอยู่แล้ว^{1/} เช่น สิทธิ ในร่างกาย ทรัพย์สินหรือสิทธิในชื่อเสียง ฯลฯ ซึ่งทุกคนมีหน้าที่ต้องละเว้นไม่ละเมิดต่อเนื้อตัว ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือชื่อเสียงของบุคคลอื่นในกรณีจำเลยละเมิดต่อ ร่างกายโจทก์ ๆ ไม่ต้องกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยไปคำฟ้อง เช่นว่า “โจทก์มีสิทธิขั้นมูลฐานที่จะไม่ให้จำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ บัดนี้จำเลยได้จงใจกระทำความ ผิดกฎหมายละเมิดต่อโจทก์” เพราะเมื่อสิทธินี้เป็นสิทธิขั้นมูลฐานที่ทุกคนจะต้องไม่ล่วงสิทธิ ผิดหน้าที่ต่อกัน สิทธินี้ก็ไม่จำเป็นต้องกล่าวไว้ในฟ้อง เพราะเป็นสิทธิที่ทุกคนมีอยู่เหมือนกันหมด แต่ถ้าเป็นเรื่องสิทธิซึ่งเกิดเนื่องด้วยการกอนิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยภายหลัง อันมิใช่ สิทธิขั้นมูลฐานหรือสิทธิดั้งเดิม เช่น โจทก์จำเลยได้ทำสัญญากัน มีหน้าที่ต่อกันประการใด

---

^{1/} อ.เทียบธรรม ศรีนพนิตม แผนปลิวคำบรรยายวิชาการว่าความ ชุดที่ 2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516 หน้า 41

ประการหนึ่งอย่างนี้ โจทก์ต้องกล่าวฟ้องบรรยายสภาพแห่งข้อหาคือสิทธิของโจทก์ตามสัญญาว่าเมื่ออย่างไรลงไปในห้อง เพื่อให้จำเลยเข้าใจข้อหาของโจทก์ว่ามีข้อหาต่อจำเลยอย่างไร^{1/} เช่น ผิดสัญญาเช่า คำฟ้องต้องบรรยายถึงนิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยตามข้อสัญญาเช่าว่า มีอย่างไร หรือกรณีผิดสัญญายืม คำฟ้องโจทก์ต้องบรรยายถึงสาระสำคัญของข้อสัญญา ระหว่างโจทก์จำเลยว่ามีอย่างไร

สรุปเพื่อให้ง่ายต่อการจำว่า สภาพแห่งข้อหา ก็คือการบรรยายถึงมูลเหตุหรือข้อหา ที่ก่อให้เกิดโจทก์ต้องมาฟ้องร้องนั้นเกิดจากอะไร เช่นเนื่องมาจากการผิดสัญญานิติกรรมต่าง ๆ มูลละเมิด หรือนิติเหตุอื่น ๆ เพื่อให้จำเลยเข้าใจถึงมูลเหตุของข้อหา โดยโจทก์ต้องบรรยาย ข้อเท็จจริงที่สำคัญโดยย่อของนิติกรรมซึ่งโจทก์นำมาฟ้องนั้น ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ หรือความเกี่ยวพันระหว่างโจทก์กับจำเลยว่ามีต่อกันอย่างไรเสียก่อน เพื่อแสดงให้จำเลยเข้าใจ ถึงสิทธิของโจทก์ว่ามีอย่างไร และจำเลยมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อโจทก์อย่างไรด้วย ถ้าเป็น คำฟ้องเกี่ยวกับทรัพย์ก็ต้องระบุว่าเป็นทรัพย์อะไร โจทก์กับจำเลยเกี่ยวข้องกับทรัพย์นั้นอย่างไร เป็นต้น

ข) ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา

เมื่อคำฟ้องของโจทก์ได้บรรยายสภาพแห่งข้อหาว่า โจทก์มีสิทธิตามกฎหมายเหนือ จำเลยอย่างไรแล้ว คำฟ้องต้องบรรยายข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้ทำการโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ของ โจทก์อย่างไร ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ เพราะเหตุว่าถ้าไม่มีข้อโต้แย้งสิทธิ หรือหน้าที่ของโจทก์แล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจเสนอคดีต่อศาลตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 55

สรุปเพื่อให้ง่ายต่อการจำว่า ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา ก็คือการบรรยาย ข้อเท็จจริงที่จำเลยกระทำหรืองดเว้นกระทำอันเป็นเหตุให้จำเลยต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

ในการบรรยายเกี่ยวกับข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหานี้โจทก์จะต้องบรรยายให้เข้า หลักเกณฑ์ของกฎหมายสารบัญญัติที่บัญญัติให้จำเลยต้องรับผิดชอบในการกระทำหรืองดเว้นการ กระทำนั้น ๆ โดยพยายามใช้ถ้อยคำในต้วบทกฎหมายให้มากที่สุด ทำนองเดียวกับการบรรยาย ฟ้องในคดีอาญา เช่นในกรณีโจทก์ได้ทำสัญญาให้จำเลยเช่าบ้านโดยระบุไว้ในสัญญาเช่าด้วยว่า มิให้จำเลยนำบ้านไปให้ผู้อื่นเช่าช่วง ต่อมาจำเลยผิดสัญญานำบ้านไปให้นาย ก.เช่าช่วง ดังนี้ ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาฐานผิดสัญญาเช่าที่จะต้องกล่าวในห้องได้แก่การบรรยายถึง ข้อเท็จจริงที่จำเลยได้กระทำผิดสัญญาโดยการนำบ้านไปให้นาย ก.เช่า ซึ่งโจทก์ถือว่าเป็น การกระทำผิดสัญญา ดังนี้ เป็นต้น

มีข้อสังเกต ในการบรรยายส่วนนี้ คงบรรยายถึงการกระทำของจำเลยที่โจทก์อ้างว่า

^{1/}หนังสือตั้งอ้าง หน้า 41

กระทำผิดให้ครบหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทำนองเดียวกับการบรรยายให้ครบองค์ประกอบในคดีอาญา แต่ไม่ต้องยกตัวบทขึ้นมาบรรยาย เว้นแต่เป็นกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นข้อเท็จจริงอันหนึ่ง ส่วนกฎหมายไทยนั้นถือว่าศาลย่อมรู้ที่อยู่แล้ว หากจำเป็นต้องอ้าง คงอ้างเพียงชื่อของกฎหมายและเลขมาตราที่พอแล้ว

อนึ่ง ถ้าคำฟ้องนั้นอ้างอิงเอกสารหรือหลักฐานใดอันเป็นสภาพแห่งข้อหา ก็ต้องคัดสำเนาเอกสารนั้น ๆ แนบมาท้ายฟ้องด้วย สำเนาโจทก์ต้องรับรองถูกต้องด้วย เช่นฟ้องขอแบ่งมรดกตามพินัยกรรมก็ต้องมีสำเนาพินัยกรรม หรือผู้ร้องขอศาลตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้วายชนม์ ก็ต้องสำเนาใบมรณบัตรมาด้วย เป็นเอกสารท้ายฟ้อง

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของศาลฎีกาที่ถือว่ามีกรบรรยายสภาพแห่งข้อหา ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1797-8/2500

ฟ้องว่า เรือจำเลยแล่นกินทางเข้ามาทางฝั่งตะวันตก แล้วตีวงมาชนเรือโจทก์โดยประมาทเลินเล่อ การบรรยายข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นการบรรยายข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 758/2510

ฟ้องโจทก์กล่าวถึงมูลหนี้เดิมซึ่งมีหนี้เงินยืม หนี้ค่าซื้อของเชื่อ และหนี้สินอย่างอื่น และเมื่อคิดบัญชีกันแล้ว จำเลยยังเป็นหนี้โจทก์อยู่ จึงตกลงแปลงหนี้กันใหม่เป็นสัญญากู้ยืมจำนวน 56,000 บาท ฟ้องของโจทก์ดังนี้เป็น การแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 821/2514 (ประชุมใหญ่)

เรื่องอายุความนั้น หาใช่สภาพแห่งข้อหาไม่ โจทก์ไม่จำเป็นต้องกล่าวมาในฟ้องว่าคดีของโจทก์ยังไม่ขาดอายุความเพราะเหตุใด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5/2514

โจทก์ฟ้องจำเลยขอให้ปฏิบัติการณ์บวรเวลาราชการ เพื่อคำนวณบำนาญของโจทก์ติดต่อกันเป็นตอนเดียวกัน การบรรยายข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาคือเรื่องจำเลยคำนวณบำนาญโจทก์ไม่ถูกต้อง นับวันราชการโจทก์เป็นสองตอน โดยจำเลยอ้างว่าวันราชการของโจทก์ขาดตอนตามปฏิทิน ซึ่งโจทก์เห็นว่าไม่ถูกต้องตามบทกฎหมายด้วยการนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1348/2515

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้ว่าจ้างโจทก์เขียนแบบทำบล็อกแม่พิมพ์ทรายยาง เป็นเงิน 18,912 บาท โดยจำเลยได้รับสิ่งของไปหมดแล้ว จำเลยยังค้างชำระหนี้เป็นเงิน 13,420 บาท ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินที่ค้างพร้อมดอกเบี้ย ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คำฟ้องคดีนี้ได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาแล้วว่า เป็นเรื่องสัญญาว่าจ้างทำของ กล่าวคือ จำเลยได้ว่าจ้างโจทก์ให้เขียน

แบบทำบล็อกรแม่พิมพ์ทรายยางและกระดาษอัดสี เป็นเงิน 18,912 บาท ค่าขอบังคับคือ ขอให้ บังคับจำเลยชำระเงิน 13,420 บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่า จะชำระเสร็จ ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้นก็คือ จำเลยผิดสัญญาดังกล่าว โดยรับสิ่งของไปแล้วชำระเงินให้เพียง 5,492 บาท แล้วไม่ชำระเงินที่ค้างอีก 13,420 บาท โดยโจทก์ได้ทวงถามหลายครั้งแล้ว ดังนั้น ฟ้องโจทก์จึงไม่เป็นฟ้องเคลือบคลุม

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของศาลฎีกาถือว่าไม่บรรยายสภาพแห่งข้อหา ข้ออ้างอันเป็นหลัก แห่งข้อหา เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1189/2495

ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยฐานละเมิด ในการที่จำเลยไม่ออกจากตึกของโจทก์ โดยบรรยายฟ้องว่าโจทก์ได้ซื้อตึกและที่ดินจากนายมานิตย์เจ้าของเดิม ได้แจ้งกับจำเลยให้ไปทำ สัญญาเช่ากับโจทก์ จำเลยก็เคยเสีย โจทก์จึงมีจดหมายแจ้งการที่โจทก์รับโอนตึกพร้อมทั้ง ที่ดินไปให้จำเลยทราบอีกครั้งหนึ่ง จำเลยก็ยังเคยอยู่อีก จึงขอบังคับให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย ดังนี้ตามฟ้องไม่มีข้อความใดที่แสดงให้เห็นว่า จำเลยทำละเมิดต่อโจทก์เลย ตามฟ้องก็ตี คำแถลงก็ดี ไม่ปรากฏว่าจำเลยเข้าไปในที่ดินและตึกพิพาทโดยละเมิดสิทธิของโจทก์ หรือว่า โจทก์ให้ออกแล้วจำเลยขัดขืนไม่ยอมออก ฟ้องของโจทก์จึงยังถือไม่ได้ว่าได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่ง สภาพแห่งข้อหาในมูลละเมิดอันจะเป็นเหตุให้เรียกร้องค่าเสียหายเอาจากจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1346-1347/2498

ฟ้องขับไล่อ้างว่าผิดสัญญาเช่า การบรรยายฟ้องถึงสภาพแห่งข้อหาคือจำเลยผิดสัญญา เช่า ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา ก็คือ จำเลยดัดแปลงบ้านเช่ากับให้เช่าช่วง ข้ออ้างว่า จำเลยดัดแปลงบ้านเช่า ไม่บรรยายว่าดัดแปลงอย่างไร เป็นฟ้องเคลือบคลุม และแม้ข้ออ้าง เรื่องดัดแปลงบ้านเช่าจะเคลือบคลุมก็ไม่ทำให้ฟ้องเสียไปทั้งฉบับ เพราะข้ออ้างมีหลายประการ และแยกกันได้

ข้อสังเกต คำพิพากษาของศาลฎีกาคดีนี้ ยังได้ให้หลักว่าคดีที่มีหลายประเด็น อาจจะ เคลือบคลุมเฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หากทำให้ฟ้องเสียไปทั้งคดีไม่ หากว่าคดีนั้นมีข้ออ้าง หลายประการและสามารถแยกออกจากกันได้-ผู้เขียน)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1743/2511

ฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิด โดยฟ้องว่าจำเลยได้สั่งให้นายมาลัยบุตรโจทก์ไปขุดทราย ในบ่อขนขึ้นมาใส่รถยนต์บรรทุก ระหว่างที่นายมาลัยลงไปขุดทรายอยู่ในบ่อนั้น ดินได้พังลงมา ทับนายมาลัยตายทันที ขอให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์ตั้งรูปฟ้องจำเลยฐานละเมิด แต่ในฟ้องไม่มีข้อความตอนใดเลยที่ว่าจำเลยได้ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อนายมาลัยบุตรโจทก์ โดยลักษณะอาการอย่างใด การที่دينพิงลงมาทนายมาลัยตายในขณะที่ชุตทรายในบ่อนั้น โจทก์ไม่ได้บรรยายข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้กระทำหรือเกี่ยวข้องกับดินที่พิงลงมาทนายมาลัยแต่อย่างใด ฟ้องของโจทก์ไม่ได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.แพ่ง มาตรา 172 พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ โดยวินิจฉัยว่า ตามคำฟ้องโจทก์ไม่มีเหตุที่เป็นข้ออ้างว่าจำเลยได้กระทำละเมิดแก่นายมาลัยบุตรโจทก์แต่อย่างใด อันจะพึงบังคับให้จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ในมูลละเมิด

คำพิพากษาฎีกาที่ 1499/2514

ฟ้องแย้งเรียกเงินค่านายหน้าจากจำนวนเงินที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยชำระเพราะเป็นเงินที่จำเลยเก็บจากผู้เช่าซื้อสินค้า แต่ไม่มีรายละเอียดว่าจะได้เงินค่าเช่าซื้อที่เรียกเก็บจากผู้เช่าซื้อคนใด เป็นจำนวนเท่าใด และคิดเป็นบำเหน็จเท่าใด คงอ้างคลุม ๆ เรียกค่านายหน้ารวมกันเป็นจำนวนหนึ่ง โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยคิดจากยอดเงินรายใด อย่างไร โจทก์ไม่มีทางจะทราบและแก้ฟ้องแย้งได้ จึงเป็นฟ้องแย้งที่เคลือบคลุม

คำพิพากษาฎีกาที่ 355/2516

ฟ้องโจทก์หาว่าจำเลยละเมิดและเรียกค่าสินไหมทดแทนแต่ไม่ได้บรรยายว่าจำเลยบางคนทำละเมิดอย่างไร ฟ้องที่เกี่ยวกับจำเลยเหล่านั้น จึงเป็นฟ้องที่ไม่แสดงโดยชัดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหา ไม่ชอบที่ศาลจะรับไว้พิจารณา

การบรรยายสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา

ด้วยเหตุที่สภาพแห่งข้อหา และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาที่มีความสำคัญในการเขียนหรือเรียบเรียงคำฟ้อง เพราะถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ฟ้องนั้นจะกลายเป็นฟ้องเคลือบคลุมหรือเป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ได้ ดังนั้นจึงสมควรที่นักศึกษาควรจะทราบรายละเอียดหรือหลักเกณฑ์การเขียนคำบรรยายในส่วนนี้ว่าจะต้องประกอบด้วยอะไรจะช่วยให้การเขียนบรรยายฟ้องรัดกุมไม่ผิดพลาด

หลักเกณฑ์การบรรยายในหัวข้อนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการบรรยายฟ้องคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยกระทำผิดดูกัน คือต้องบรรยายข้อเท็จจริงเป็นใจความและเหตุผลแห่งคำฟ้องพอสมควรเพื่อให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี การบรรยายในส่วนนี้มีหลักเกณฑ์พอสรุปได้ดังนี้^{1/}

---

^{1/} อ.เทียบธรรม ศรีนพนิกม หนังสือดั่งอ้าง หน้า 43-52.

- 1) ต้องบรรยายให้แจ่มชัดแน่นอนและไม่ขัดแย้งกันเอง
- 2) ต้องบรรยายข้อเท็จจริงที่สำคัญอันเป็นประเด็นที่ยกขึ้นกล่าวอ้างในคดี
- 3) ต้องบรรยายข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลา สถานที่ บุคคล และสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วย

4) ต้องบรรยายความเสียหายที่โจทก์จะเรียกร้อง

- 1) ต้องบรรยายให้แจ่มชัดแน่นอนและไม่ขัดแย้งกันเอง

ที่ว่าต้องบรรยายให้แจ่มชัดแน่นอนไม่ขัดแย้งกันเองนั้นหมายความว่าโจทก์จะต้องบรรยายสภาพแห่งข้อหาให้ปรากฏว่าโจทก์มีสิทธิตามกฎหมายอย่างไรและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่าจำเลยได้โต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของโจทก์ประการใด มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อโต้แย้งของจำเลยอย่างไร สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาสถานที่ บุคคล และสิ่งของถ้าจำเป็นต้องกล่าวก็ให้กล่าวไว้ด้วย

การลำดับข้อเท็จจริง ควรให้เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง โดยตอนแรกบรรยายฐานะและอำนาจของโจทก์ ความเกี่ยวพันระหว่างโจทก์กับจำเลย สิทธิและหน้าที่ของโจทก์ ข้อเท็จจริงที่โจทก์อ้างว่าจำเลยได้โต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของโจทก์ และโจทก์ได้รับความเสียหายอย่างไร

**เพื่อประกอบความเข้าใจในเรื่องนี้ ขอให้ศึกษาตัวอย่างแนววินิจฉัยของศาลฎีกาต่อไปนี้:-
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 51/2487**

โจทก์ฟ้องว่า พันຍกรรมที่จำเลยอ้างว่า นางสาวกิมแซ ทำขึ้นเป็นพันຍกรรมปลอมลายมือในพันຍกรรมมิใช่ลายมือนางสาวกิมแซ ถึงหากจะฟังว่านางสาวกิมแซลงลายมือในพันຍกรรมนั้นจริง พันຍกรรมก็ไม่สมบูรณ์ โดย (ก) นางสาวกิมแซ มีสติพินเพื่อน (ข) นางสาวกิมแซ ลงลายมือชื่อเพราะสำคัญผิดและถูกกลฉ้อฉลถึงขนาด (ค) ไม่ได้ลงลายมือต่อหน้าพยานสองคน พยานทั้งสองในพันຍกรรมไม่มีตัวจริง หากมีก็มีได้ลงลายมือชื่อรับรองในขณะที่ทำพันຍกรรม ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คำฟ้องดังกล่าวแสดงสภาพแห่งข้อหาเป็นสองสถาน คือว่านางสาวกิมแซ ไม่ได้ทำพันຍกรรมเลยสถานหนึ่ง อีกสถานหนึ่งว่านางสาวกิมแซได้ทำพันຍกรรมไว้แต่เป็นโมฆะ ศาลฎีกาเห็นว่าการแสดงสภาพแห่งข้อหาสองฝักสองฝ่ายเช่นนี้เป็นการขัดแย้งกัน เพราะเป็นไปไม่ได้ทั้งสองอย่างในเวลาเดียวกัน เป็นฟ้องเคลือบคลุมซึ่งแสดงสภาพแห่งข้อหาไม่แจ่มชัด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1189/2495

ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยฐานละเมิด ในการที่จำเลยไม่ออกจากตึกของโจทก์ โดยบรรยายฟ้องว่า โจทก์ได้รับซื้อตึกและที่ดินจากนายมานิตย์เจ้าของเดิม ได้แจ้งกับจำเลยให้

ไปทำสัญญาเช่ากับโจทก์ จำเลยก็เคยเสีย โจทก์จึงมีจดหมายแจ้งการที่โจทก์รับโอนตึกพร้อมทั้งที่ดินไปให้จำเลยทราบอีกครั้งหนึ่ง จำเลยก็ยังเคยอยู่อีก จึงขอบังคับให้จำเลยใช้ค่าเสียหายดังนี้ ตามฟ้องไม่มีข้อความใดที่แสดงให้เห็นว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์เลย ตามฟ้องก็ดี ค่าแถลงก็ดี ไม่ปรากฏเลยว่าจำเลยเข้าอยู่ในที่ดินและตีพิพาทโดยละเมิดสิทธิของโจทก์ หรือว่าโจทก์ให้ออกแล้ว จำเลยขัดขืนไม่ยอมออก ฟ้องของโจทก์จึงยังถือไม่ได้ว่าได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาในมูลละเมิดอันจะเป็นเหตุให้เรียกร้องค่าเสียหายเอาจากจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 701/2500

ฟ้องว่า จำเลยทำสัญญาก่อสร้างอาคารตามสำเนาทำยฟ้อง จำเลยทำผิดสัญญาตามรายการในเอกสารหมาย ค. คำขอทำยฟ้องข้อหนึ่ง เรียกค่าเสียหายเพราะใช้ไม้ผิดประเภท 20,000 บาท แต่ในเอกสารหมาย ค. ไม่มีระบุถึงการใช้ไม้ผิดประเภท ศาลไม่ให้ค่าเสียหายในฐานนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 221/2501

ฟ้องขอให้เพิกถอนพินัยกรรม อ้างว่าผู้ตายมิได้พิมพ์ลายนิ้วมือ และแม้จะเป็นลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ตาย ก็พิมพ์ขณะถูกฉ้อฉล ช่มชู้ เมาสุรา หรือวิกลจรีต หรือพิมพ์ลงเมื่อตายแล้ว เป็นฟ้องที่แสดงข้อหาหลายนัย ขัดแย้งกันในตัว เป็นฟ้องเคลือบคลุม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1743/2511

ฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิด โดยฟ้องว่า จำเลยได้สั่งให้นายมาลัยบุตรโจทก์ ลงไปขุดทรายในบ่อ ขนขึ้นมาใส่รถยนต์บรรทุก ระหว่างที่นายมาลัยลงไปขุดทรายอยู่ในบ่อนั้น ดินได้พังลงมาทับนายมาลัยตายในทันที ขอให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์ตั้งรูปฟ้องจำเลยฐานละเมิด แต่ในฟ้องไม่มีข้อความตอนใดเลยที่ว่า จำเลยได้จงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อนายมาลัยบุตรโจทก์ โดยลักษณะอาการอย่างไร การที่ดินได้พังลงมาทับนายมาลัยตายในขณะที่ขุดทรายในบ่อนั้นโจทก์ไม่ได้บรรยายข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้กระทำหรือเกี่ยวข้องกับดินที่พังลงมาทับนายมาลัยแต่อย่างไร ฟ้องของโจทก์ไม่ได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ โดยวินิจฉัยว่า ตามคำฟ้องโจทก์ไม่มีเหตุที่เป็นข้ออ้าง ว่าจำเลยได้กระทำละเมิดแก่นายมาลัย บุตรโจทก์แต่อย่างไร อันจะพึงบังคับให้จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ในมูลละเมิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 835/2514

ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 รับราชการเป็นนายอำเภอชุมแสง กับจำเลยอีก 4 คน ซึ่งเป็นปลัดอำเภอและตำรวจ ได้บังอาจกระทำผิดกฎหมายโดยเจตนาหลายบทหลายกระทง โดยจำเลยได้ใช้ให้จำเลยอีก 4 คน กระทำละเมิดต่อโจทก์ กล่าวคือ ใช้ให้จำเลยที่ 2 มาเอาเรือนาคซึ่งเป็นของกรมชลประทาน แต่อยู่ในความครอบครองของโจทก์ โดยจำเลยที่ 3 บังอาจยกปืนยาวจ้องจะยิงโจทก์ จำเลยที่ 4 เข้าวรบนโจทก์ที่พลหลัง จำเลยที่ 2,3,4,5 ช่วยกันปลุกปล้ำจับโจทก์ จำเลยที่ 3 ใช้ปืนตีโจทก์ถูกคิ้วขวาบาดเจ็บ แล้วจำเลยที่ 2, ที่ 3, ที่ 4 และที่ 5 ร่วมกันใส่กุญแจมือโจทก์ที่พลหลังคุมตัวโจทก์ฝ่าฝืนไป ทำให้โจทก์ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงขาดเสรีภาพได้รับความอับอายขอให้ร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในผลแห่งการละเมิดต่อโจทก์

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า พิจารณาคำฟ้องโจทก์ทั้งฉบับแล้ว คงได้ความแต่เพียงว่า จำเลยที่ 1 ใช้ให้จำเลยที่ 2 มาเอาเรือนาคของกรมชลประทาน ซึ่งโจทก์ครอบครองอยู่ ไม่มีข้อความอื่นใดว่าจำเลยที่ 1 ไม่มีอำนาจใช้ให้จำเลยอื่นมาเอาเรือนาคไปโดยเป็นการไม่ชอบและไม่มีข้อความใดว่าจำเลยที่ 1 จงใจใช้ให้จำเลยที่ 2 ถึง 5 ไปกระทำละเมิดต่อโจทก์มาก่อน การละเมิดที่โจทก์กล่าวในฟ้องล้วนแต่เป็นการกระทำของจำเลยที่ 2 ถึง 5 ที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังทั้งสิ้น คำฟ้องโจทก์จึงไม่แจ้งชัดว่าจำเลยที่ 1 (นายอำเภอ) ไม่มีอำนาจใช้ให้จำเลยอื่นมาเอาเรือนาคและใช้ให้จำเลยอื่นพุดขู่มขู่ จะใช้ปืนยิงให้โจทก์เกิดความกลัว หรือเอาปืนทุบตีโจทก์ หรือใช้ให้จำเลยอื่นช่วยกันจับโจทก์ใส่กุญแจมือ และพาโจทก์ฝ่าฝืนไป ทำให้โจทก์ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงขาดเสรีภาพ และได้รับความอับอายขายหน้าแต่อย่างใดเลย จึงไม่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยที่ 1 (นายอำเภอ) ฐานละเมิดในคดีนี้ได้

2) ต้องบรรยายข้อเท็จจริงที่สำคัญอันเป็นประเด็นที่ยกขึ้นกล่าวอ้างในคดี

กล่าวคือ เมื่อนำบทกฎหมายสารบัญญัติมาปรับกับข้อเท็จจริงแล้ว คำฟ้องต้องบรรยายข้อเท็จจริงครบถ้วนตามหลักเกณฑ์พอที่จะปรับตามกฎหมายสารบัญญัติให้จำเลยรับผิดชอบทางแพ่งได้ ข้อนี้ก็เทียบได้กับการบรรยายฟ้องคดีอาญาที่ต้องบรรยายการกระทำที่โจทก์อ้างว่าจำเลยกระทำผิด ให้ครบองค์ประกอบความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้ ตัวอย่าง เช่น

ฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบละเมิด ก็ต้องบรรยายข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” คือต้องบรรยายข้อเท็จจริงว่า จำเลยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อโจทก์อย่างไร

ทำผิดกฎหมายอย่างไร และโจทก์เสียหายประการใด การบรรยายข้อเท็จจริงควรบรรยายแต่ใจความให้ได้ความในสาระสำคัญในลักษณะที่ย่อใจความให้กระชับรัดเท่าที่จะทำได้ และไม่ต้องบรรยายถึงพยานหลักฐานที่จะนำสืบพิสูจน์ข้อเท็จจริง และต้องระวังไม่บรรยายข้อเท็จจริงฟุ้งเฟ้อ อันจะทำให้เป็นฟ้องที่เขียนฟุ้งเฟ้อ ซึ่งเป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งไม่รับฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 18

สำหรับการบรรยายฟ้องข้อหาผิดสัญญา ไม่ต้องบรรยายข้อความในสัญญาทั้งหมด ให้บรรยายแต่เฉพาะข้อสัญญาที่โจทก์ยกขึ้นเป็นประเด็นกล่าวอ้างว่าจำเลยทำผิดต่อข้อสัญญานั้นอย่างไรไว้ สัญญาข้อใดที่โจทก์ไม่ยกเป็นประเด็นขึ้นกล่าวอ้างว่าจำเลยทำผิดต่อข้อสัญญานั้น สัญญานั้นก็จะไม่เป็นประเด็นให้ศาลหยิบยกขึ้นวินิจฉัยว่า จำเลยได้ทำผิดสัญญานั้นหรือไม่ เทียบตามคำพิพากษาฎีกาที่ 515/2513 (ประชุมใหญ่) ซึ่งวินิจฉัยว่า ฟ้องของโจทก์เรื่องเรียกเงินค่าจ้างว่าความคืนจากทนาย ตอนแรกกล่าวเป็นทำนองจะขอให้บังคับจำเลยคืนเงินค่าจ้างว่าความตามสัญญา แต่ในตอนท้ายกลับอ้างว่าสัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย ขอให้บังคับจำเลยคืนเงินให้โจทก์ คำฟ้องดังนี้เป็นคำฟ้องที่มีประเด็นเฉพาะเรื่องฟ้องเรียกค่าจ้างว่าความคืน โดยอ้างเหตุว่าสัญญาเป็นโมฆะแต่เพียงประการเดียว ไม่มีประเด็นเรื่องฟ้องเรียกเงินค่าจ้างว่าความคืนตามสัญญา อาศัยแนวคำพิพากษาฎีกาที่ได้วินิจฉัยดังกล่าวนี้ ดังนั้นก่อนที่จะร่างหรือเรียบเรียงฟ้อง จึงเป็นหน้าที่ผู้ว่าความฝ่ายโจทก์จะต้องพิจารณาตรวจสอบให้ถี่ถ้วนว่าจำเลยทำผิดสัญญาข้อใด เมื่อเห็นว่าจำเลยทำผิดสัญญาข้อใดแล้ว ก็ให้บรรยายยกข้อสัญญานั้น ๆ เป็นประเด็นขึ้นกล่าวอ้างไว้ในฟ้องให้ครบถ้วน

เพื่อความเข้าใจ ขอให้ศึกษาคำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้ซึ่งวินิจฉัยทำนองว่าฟ้องโจทก์ขาดข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ เป็นฟ้องเคลือบคลุม :-

คำพิพากษาฎีกาที่ 369/2499

ฟ้องโจทก์เพียงแต่กล่าวว่า จำเลยมิได้ตั้งใจปฏิบัติราชการให้เป็นไปด้วยดี วันการอันควรปฏิบัติตามที่ และมีได้ดำเนินการตามระเบียบแบบแผนของกรมไปรษณีย์ผู้ซึ่งเป็นนายจ้างได้วางไว้เพื่อปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บและรักษาเงินรายได้ของรัฐบาล เป็นเหตุให้นายหน้า นายไปรษณีย์จังหวัดระนองทำการทุจริตยกยอกเงินไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว มิได้บรรยายว่าจำเลยได้กระทำการอันเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ จึงเป็นเหตุให้นายหน้ายกยอกเอาเงินไปได้ ฟ้องโจทก์จึงไม่มีประเด็นที่จำเลยจะต่อสู้คดีให้ถูกต้องได้ ฟ้องโจทก์อยู่ในลักษณะเคลือบคลุม

คำพิพากษาฎีกาที่ 568/2502 (ประชุมใหญ่)

ฟ้องของโจทก์เล่าเรื่องยืดยาว กล่าวลอย ๆ ว่า จำเลยทำอย่างนั้น ทำอย่างนี้ ซึ่งล้วนแต่เป็นการกระทำในหน้าที่ราชการของจำเลยทั้งสิ้น มิได้กล่าวแสดงว่าจำเลยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อโจทก์โดยผิดกฎหมายให้โจทก์เสียหายแต่ประการใด เป็นฟ้องเคลือบคลุม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2788/2515

โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยฟ้องจำเลยผู้ทำละเมิดให้รับผิดชอบในฐานะรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัย ฟ้องของโจทก์ได้บรรยายว่า รถยนต์คันหมายเลขทะเบียน ก.ท.น. 0006 ซึ่งโจทก์เป็นผู้รับประกันภัยวินาศภัยไว้ได้รับความเสียหายมากมายเกินกว่า 30 รายการ ต้องใช้ค่าซ่อมถึง 25,000 บาท โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินค่าซ่อม 25,000 บาท โจทก์จึงได้สวมสิทธิเรียกค่าเสียหายจากจำเลยตามกฎหมาย ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ตามฟ้องโจทก์ดังกล่าวฟังได้เพียงว่าเมื่อรถยนต์คันที่โจทก์รับประกันภัยไว้ได้รับความเสียหายจะต้องเสียเงินค่าซ่อม 25,000 บาท เท่านั้น โจทก์มิได้บรรยายฟ้องให้เห็นว่า โจทก์ผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือนัยหนึ่งเงินค่าซ่อมรถยนต์นั้นไปแล้ว ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 880 การฟ้องให้จำเลยต้องรับผิดชอบเพราะโจทก์เข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยที่โจทก์รับประกันภัยไว้ โจทก์จะต้องบรรยายฟ้องให้เห็นว่า โจทก์ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือจ่ายเงินค่าซ่อมรถยนต์นั้นไปแล้ว เพราะข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญอันจะพึงกระทำให้โจทก์มีอำนาจฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบตามบทบัญญัติมาตรา 880 เมื่อฟ้องโจทก์ขาดสาระสำคัญอันเป็นประเด็นแห่งคดีที่จะให้จำเลยต้องรับผิดชอบแล้ว ถือว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ก็ต้องยกฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 846/2516

โจทก์ฟ้องให้จำเลยทั้ง 16 คน รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ โดยบรรยายฟ้องว่า โจทก์ปลูกข้าวไว้เต็มที่นาพิพาท จำเลยซึ่งเป็นผู้ควบคุมกระบือได้ปล่อยปละละเลยให้กระบือที่อยู่ในความควบคุมของจำเลยประมาณ 50 ตัวเข้าเหยียบย่ำ กินข้าวในนาโจทก์เสียหาย ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องให้จำเลยทั้ง 16 คนรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นจำนวนรวมกัน โดยไม่ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์ เมื่อจำเลยแต่ละคนต่างมีกระบือของตนมากน้อยต่างกัน และจำเลยบางคนไม่มีกระบือเลย โจทก์กล่าวในฟ้องว่าจำเลยเป็นผู้ควบคุมกระบือ ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยคนใดควบคุมกระบือของตนเองหรือควบคุมแทนผู้ใดเป็นจำนวนกระบือของใครก็ตัว เพียงแต่ระบุรวม ๆ กันว่า ประมาณ 50 ตัว ทั้งไม่บรรยายให้ชัดแจ้งว่า กระบือของผู้ใดได้ทำความเสียหายให้แก่โจทก์มากน้อยเพียงใด จึงเป็นฟ้องเคลือบคลุม จำเลยไม่สามารถจะเข้าใจและให้การต่อสู้คดีได้ ทั้งไม่มีทางที่ศาลจะบังคับคดีตามคำขอของโจทก์ได้ ฟ้องของโจทก์ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 ให้ยกฟ้องโจทก์

3) ต้องบรรยายข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลา,สถานที่,บุคคลและสิ่งของที่
เกี่ยวข้องด้วย

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 67 ฟ้องต้องปรากฏแน่ชัดถึง

ตัวบุคคล แต่ตามมาตรา 67 และมาตรา 172 วรรค 2 ไม่ได้บังคับว่าคำฟ้องต้องระบุเกี่ยวกับ เวลา สถานที่ และสิ่งของ เหมือนดังที่บังคับไว้เกี่ยวกับฟ้องคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าฟ้องคดีแพ่งจะไม่ต้องบรรยายเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และสิ่งของ เพราะถ้าเวลา สถานที่ และสิ่งของ เป็นเหตุผลจำเป็นที่จะต้องกล่าวเพื่อให้จำเลยเข้าใจสภาพและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา และคำขอ บังคับแล้ว โจทก์ก็ต้องระบุเวลา สถานที่ และสิ่งของไว้ในคำฟ้อง โดยถือว่าเป็นเหตุผลที่จำเป็นแห่ง คำฟ้องดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 67 (4) ทั้งนี้ เพื่อให้ฟ้องชัดแจ้งไม่เคลือบคลุม ฉะนั้น การบรรยายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และสิ่งของมีความจำเป็นจะต้องกล่าวไว้ในฟ้องเพียงใด หรือไม่ ย่อมแล้วแต่สภาพแห่งข้อหาและประเด็นที่ยกขึ้นกล่าวอ้างของคำฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ 715/2493

ศาลฎีกาได้กล่าววินิจฉัยในคดีว่า “คำฟ้องใดจะต้องมีข้อบรรยายอย่างไร จะต้องมีการ ระบุปีเดือนไหนหรือไม่ ทางแพ่งไม่เหมือนกับทางคดีอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 158 (5) ให้ระบุนายละเอียดเกี่ยวกับเวลาไว้ด้วยแต่ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง ไม่ได้บังคับไว้เช่นนั้น จึงต้องแล้วแต่ลักษณะของคำฟ้องและประเด็นที่ตั้งไว้ เป็นประมาณ”

อย่างไรก็ตาม สำหรับเวลากลางวันหรือกลางคืนนั้น ในคำฟ้องคดีแพ่งไม่มีความจำเป็น ต้องระบุ ไม่เคร่งครัดเหมือนกับคดีอาญา

ส่วนวัน เดือน ปี นั้น โดยที่ถือเป็นหลักว่า คำฟ้องต้องบรรยายโดยชัดแจ้ง ฉะนั้น ถ้าวัน เดือน ปี เป็นสาระสำคัญอันเป็นประเด็นที่ต้องยกขึ้นกล่าวอ้างในคดี ก็ต้องระบุวันหรือ เดือนหรือปี ในคำฟ้อง และถ้าใจความและเหตุผลแห่งสภาพข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่ง ข้อหา ที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ตั้นั้น จะต้องระบุทั้งวัน เดือน ปี หรือระบุเฉพาะเดือนปี หรือระบุเฉพาะปี โจทก์ก็ต้องระบุวัน หรือเดือน หรือปี หรือทั้งวัน ทั้งเดือน ปี แล้วแต่กรณี ลงในคำฟ้อง

ส่วนการระบุสถานที่ สิ่งของ ก็มีเหตุผลเช่นเดียวกัน ถ้าเป็นเหตุผลที่จำเป็นจะต้องระบุ โจทก์ก็ต้องระบุไว้ในคำฟ้อง ตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาฎีกาที่ 1397/2494

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยได้กระทำให้สินค้าของโจทก์ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแล ของจำเลยขาดหายไป คิดเป็นเงิน 3,816 บาท 97 สตางค์ ซึ่งจำเลยจะต้องรับผิดชอบให้จำเลยใช้ ราคาพร้อมดอกเบี้ย ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์มิได้แสดงรายละเอียดว่า สิ่งของอะไรบ้าง อย่างไร ราคาเท่าใด ขาดหายไป จึงเป็นฟ้องเคลือบคลุม

4) ต้องบรรยายความเสียหายที่โจทก์จะเรียกร้อง

โจทก์ต้องบรรยายถึงความเสียหายที่โจทก์จะเรียกร้องเอากับจำเลยเนื่องจากการกระทำของจำเลย อันโจทก์ประสงค์ขอให้จำเลยชดใช้ตามมูลกรณีที่ฟ้องว่ามีอย่างไร เช่นกรณีละเมิดถึงตาย ค่าเสียหายคือค่าปลงศพ ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดไร้อุปการะ กรณีผิดสัญญาเช่า ค่าเสียหายคือความเสียหายอันเป็นผลจากการที่จำเลยกระทำผิดข้อสัญญาที่ทำไว้กับโจทก์เป็นกรณี ๆ ไป การบรรยายความเสียหายก็อยู่ในหลักว่า ต้องบรรยายข้อเท็จจริงและรายละเอียดแห่งความเสียหายพอสมควรให้จำเลยเข้าใจว่าโจทก์ได้เสียหายอย่างไร คิดเป็นเงินเท่าใด หากไม่บรรยายไว้อาจทำให้ฟ้องนั้นเคลือบคลุม ตัวอย่างแนววินิจฉัยของศาลฎีกาดังนี้.

คำพิพากษาฎีกาที่ 497/2499

ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนฐานละเมิดนั้น เมื่อได้กล่าวบรรยายในฟ้องว่าต้องเสียหายอะไรบ้าง และประมาณค่าเสียหายรวมกันมาเป็นจำนวนหนึ่ง ก็ย่อมเป็นฟ้องที่สมบูรณ์แล้ว ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงว่า เสียหายเป็นค่าอะไร เท่าใด เพราะเป็นรายละเอียดซึ่งจะต้องนำสืบในเวลาพิจารณา

คำพิพากษาฎีกาที่ 99/2500

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยขับรถประมาทชนรถโจทก์ได้รับความเสียหายดังนี้

ก) สินค้าที่บรรทุกรถยนต์ของโจทก์มีพืชผลต่าง ๆ น้ำตาลและขวดเปล่าเสียหายคิดเป็นเงิน 12,350 บาท

ข) รถยนต์ของโจทก์ได้รับความชำรุดเสียหาย เสียค่าแรงจุดลากขึ้นจากคู ค่าลากจูงไปยังอู่ซ่อมกับค่าซ่อมรถ รวมเป็นเงิน 4,700 บาท

ค) โจทก์ต้องขาดประโยชน์ที่ควรมีควรได้จากการใช้รถยนต์ดังกล่าว เพราะต้องเสียเวลาซ่อม 3 วัน คิดเป็นเงิน 1,000 บาท

ง) แม้เมื่อซ่อมรถยนต์เสร็จแล้ว รถยนต์ต้องเสื่อมราคาไปเพราะการกระทำของจำเลย คิดเป็นเงิน 1,600 บาท

จำเลยให้การต่อสู้ว่า ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม เพราะไม่ได้ความว่า รถยนต์ของโจทก์เสียหายอะไร ขนาดที่แรงม้า ราคาเท่าใด โจทก์บรรยายฟ้องเรียกร้องเอาค่าเสียหายเนื่องจากทรัพย์สินเสื่อมราคา แต่โจทก์กลับไม่ได้บรรยายฟ้องให้ทราบถึงลักษณะและราคาอันแท้จริงของทรัพย์สินให้ทราบ และพืชผลไม้ต่าง ๆ ที่เสียหายนั้นเป็นพืชอะไร จำนวนเท่าใด เสียราคาเท่าใด เสียหายอย่างไร น้ำตาลอะไร ปริมาณเท่าใด เสียหายอย่างไร ส่วนประกอบของรถยนต์เสียหายส่วนใดบ้าง ราคาเท่าใด ค่าลากขึ้นจากคู ค่าลากจูงไปอู่ซ่อมซึ่งอยู่ที่ไหน และราคาเท่าใด ก็ไม่บรรยายให้จำเลยทราบเพื่อมีโอกาสสู้คดีได้ถูกต้อง

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คำบรรยายฟ้องของโจทก์บรรยายพอให้จำเลยเข้าใจข้อความที่ตน ถูกกล่าวหาว่า โจทก์ได้รับความเสียหายอะไรไปบ้าง ส่วนข้อปลีกย่อยเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับ ข้อนำสืบในชั้นพิจารณาทั้งสิ้น ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1410/2513

โจทก์ฟ้องเทศบาลฐานละเมิดเรียกค่าเสียหายว่า ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่จะต้องจัดให้มีและบำรุงทางน้ำ ทางบก และทางระบายน้ำ ตลอดจนการรักษาความสะอาดทำให้โจทก์และ ประชาชนทั่วไปไม่อาจใช้ทางน้ำสาธารณะเป็นทางสัญจรได้เหมือนแต่ก่อน แต่ไม่ได้บรรยายว่า โจทก์ได้รับความเสียหายยิ่งกว่าประชาชนทั่วไปอย่างไร คำฟ้องโจทก์เช่นนี้ไม่พอให้ถือว่า มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ระหว่างโจทก์กับจำเลย อันจะทำให้โจทก์มีสิทธิฟ้อง จำเลยได้ ศาลมีคำสั่งไม่รับฟ้อง

ข้อสังเกต

การฟ้องเรียกค่าเสียหายเกี่ยวกับบริการสาธารณะซึ่งรัฐจัดบริการแก่ประชาชน โจทก์ จะต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงว่า โจทก์ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษยิ่งกว่าประชาชนทั่วไป อย่างไร เช่นผลของการจัดบริการสาธารณะบกพร่อง ทำให้ทรัพย์สินของโจทก์แตกหักบอบสลาย หรือทำให้โจทก์ได้รับบาดเจ็บเป็นอันตรายแก่ร่างกาย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1210/2502

โจทก์ฟ้องว่า เทศบาลขยายถนนทำให้บ่อน้ำคอนกรีตเข้ามาอยู่ในถนน เมื่อเปิดถนน ให้รถสัญจรไปมา ก็ยังมีได้ทำบ่อน้ำเรียบเป็นพื้นถนนธรรมดา และมีได้จัดให้มีเครื่องหมายและ สัญญาณไฟติดตั้งให้เป็นที่สังเกตในเวลาค่ำคืน โจทก์ขับรถมาชนบ่อน้ำโดยมิใช่ความประมาท เลินเล่อของโจทก์ รถพังเสียหาย และตัวโจทก์ได้รับบาดเจ็บคิดค่าเสียหายสำหรับรถยนต์ 12,000 บาท ค่าทดแทนที่โจทก์ได้รับบาดเจ็บ 400 บาท ต้องถือเป็นความประมาทของเทศบาล ๑ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 846/2516

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้ควบคุมกระบือได้ปล่อยปละละเลยให้กระบือที่จำเลยควบคุม ไว้ประมาณ 50 ตัวเข้าไปเหยียบย่ำข้าวในนาของโจทก์ ให้จำเลย 16 คน รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย แก่โจทก์เป็นเงินรวมกันโดยไม่ได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์และตามฟ้องก็ ไม่ปรากฏว่าจำเลยคนใดควบคุมกระบือของตนเอง หรือควบคุมแทนผู้ใดและไม่ได้บรรยาย ให้ชัดเจนว่า กระบือของผู้ใดทำความเสียหายแก่โจทก์มากนักน้อยเพียงใด จึงเป็นฟ้องเคลือบคลุม

ข้อกำหนดที่กฎหมายบัญญัติให้ปฏิบัติก่อนฟ้อง

นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการยื่นฟ้องคดีแพ่งมีอยู่บางกรณี กฎหมายบังคับให้โจทก์ต้องปฏิบัติหน้าที่บางประการเสียก่อน จึงจะมีสิทธินำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลได้ เช่นการฟ้องบังคับจำนอง ผู้รับจำนองจะต้องมีจดหมายหรือหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควร ซึ่งกำหนดไว้ในหนังสือบอกกล่าวนั้น ถ้าลูกหนี้ละเลยไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจึงจะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลขอให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและขายทอดตลาดได้ (ป.พ.พ.มาตรา 728) หรือในกรณีเช่าทรัพย์ตามมาตรา 566 ถ้ากำหนดเวลาเช่าไม่ปรากฏในความตกลงกันหรือไม่พึงสันนิษฐานได้ไซ้รั คู่สัญญาฝ่ายใดจะบอกเลิกสัญญาเช่าในขณะที่เมื่อสุดระยะเวลาอันเป็นกำหนดชำระค่าเช่าก็ได้ทุกระยะแต่ต้องบอกกล่าวแก่อีกฝ่ายหนึ่งให้รู้ตัวก่อนซึ่งกำหนดเวลาชำระค่าเช่าระยะหนึ่งเป็นอย่างน้อย ข้อที่ควรระวังตามมาตรา 566 ที่จะทำให้นักศึกษาเข้าใจคลาดเคลื่อนก็คือการบอกกล่าวตามมาตรา 566 นี้ ใช้กับการเช่าที่มีสัญญาเช่าเป็นหลักฐาน ถ้าไม่มีสัญญาเช่าเป็นหลักฐาน โจทก์มีสิทธิฟ้องขับไล่โดยไม่ต้องบอกกล่าว (ฎ. 20/2519) หรือการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งประเมินภาษีที่พนักงานเจ้าหน้าที่สรรพากรแจ้งให้โจทก์ชำระพร้อมเงินเพิ่ม โจทก์จะด่วนมาฟ้องขอศาลเพิกถอนคำสั่งทันทีไม่ได้ จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายเสียก่อน เช่นต้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากรเสียก่อน เมื่อคณะกรรมการเช่นว่านี้ชี้ขาดประการใด โจทก์ไม่พอใจจึงจะมีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาลได้ ตัวอย่างเช่น

คำพิพากษาฎีกาที่ 1326/2512

โจทก์ฟ้องว่าสรรพากรจังหวัดประเมินให้โจทก์เสียภาษีการค้าโดยไม่ชอบ โจทก์อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการฯ วินิจฉัยว่า การประเมินถูกต้องแล้ว โจทก์จึงฟ้องขอให้ศาลพิพากษาว่าโจทก์ไม่มีหน้าที่เสียภาษีตามที่ประเมิน จำเลยต่อสู้ว่าโจทก์ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เกิน 30 วัน นับแต่วันได้แจ้งการประเมินขัดต่อประมวลรัษฎากร มาตรา 30 โจทก์ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เมื่อไม่มีสิทธิอุทธรณ์ก็ไม่มีอำนาจฟ้อง แม้จะได้ความว่าคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์สั่งในอุทธรณ์ของโจทก์ว่าการประเมินของเจ้าหน้าที่ถูกต้องแล้ว แต่ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าอุทธรณ์ของโจทก์เกินกำหนดที่จะอุทธรณ์ได้แล้ว การสั่งตั้งนี้ก็หาผลทำให้อุทธรณ์ถูกต้องขึ้นไม่เท่ากับยังไม่มีการอุทธรณ์โดยชอบด้วยกฎหมาย สิทธิของโจทก์ที่จะนำคดีมาสู่ศาลย่อมไม่มี.

คำพิพากษาฎีกาที่ 2069/2527

จำเลยนำที่พิพาทมี น.ส. 3 ไปทำสัญญาจำนองเพื่อประกันเงินกู้ไว้ต่อโจทก์โดยจดทะเบียนจำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต่อมาจำเลยโอนการครอบครองที่พิพาทให้ผู้ร้องตาม

สัญญาซื้อขาย การโอนไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ป.ที่ดิน ม. 4 ทวิ ผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นผู้รับโอนที่พิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินจำนองตาม ป.พ.พ.มาตรา 735 ด้วย เมื่อโจทก์ยังไม่ได้ออกกล่าวบังคับจำนองแก่ผู้ร้องย่อมไม่มีสิทธินำยึดที่พิพาทออกขายทอดตลาดอันเป็นการบังคับจำนองกับที่พิพาทได้

ข้อสังเกต

ตามหลัก ป.พ.พ.มาตรา 735 เมื่อผู้รับจำนองจำนองจะบังคับจำนองเอาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินที่จำนอง ต้องมีจดหมายบอกกล่าวล่วงหน้า 1 เดือนแล้วจึงจะบังคับจำนองได้ คดีนี้ ผู้รับจำนองไม่ได้จดหมายบอกกล่าวผู้รับโอนที่พิพาทจึงไม่มีอำนาจฟ้องบังคับจำนอง ศาลฎีกาจึงว่าผู้ร้องไม่มีสิทธินำยึดที่พิพาท.

เพราะฉะนั้นหากกฎหมายได้บัญญัติให้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนยื่นฟ้อง ก็จำเป็นต้องปฏิบัติก่อนจะด่วนข้ามขั้นตอนไม่ได้จะกลายเป็นไม่มีอำนาจฟ้อง เป็นต้น

อนึ่ง ขอให้นักศึกษาสังเกตไว้ด้วยว่า ข้อกำหนดของกฎหมายนี้อาจจะบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือในกฎหมายอื่น ๆ ก็ได้ เช่น ประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พระราชบัญญัติโรงแรม พระราชบัญญัติโรงงาน และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด ฯลฯ เป็นต้น

ค) คำขอบังคับ

คำขอบังคับคือจุดมุ่งหมายสุดท้ายที่โจทก์จะต้องแสดงออกมาให้เห็นว่าโจทก์กล่าวหาฟ้องร้องจำเลยต่อศาลนั้น โจทก์ต้องการให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยทำอะไร ซึ่งโจทก์จะต้องระบุไว้ให้ชัดเจน ในคดีแพ่งส่วนใหญ่มักพิพาทกันเกี่ยวกับให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ใช้เงิน หรือการส่งมอบทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ทั้งนี้สุดแล้วแต่ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์ว่าจำเลยได้แย่งสิทธิหรือหน้าที่ของโจทก์ประการใด

โดยทั่วไป ศาลจะพิพากษาบังคับจำเลยให้รับผิดชอบต่อโจทก์ต่อเมื่อโจทก์มีคำขอบังคับตามคำขอท้ายฟ้องเท่านั้น ดังนั้นหากโจทก์มีความประสงค์จะให้ศาลบังคับจำเลยอย่างไรก็ต้องระบุลงไว้ในแบบพิมพ์ที่เรียกว่าคำขอท้ายฟ้องแพ่ง ทั้งนี้ต้องระบุให้แจ้งชัดถ้าโจทก์ไม่ระบุ ศาลจะพิพากษาบังคับให้จำเลยปฏิบัติต่อโจทก์เกินกว่าที่โจทก์ขอหาได้ไม่ ถึงแม้ศาลอยากจะให้จำเลยทำอย่างนั้นปฏิบัติอย่างนี้ต่อโจทก์ ศาลจะสั่งหรือพิพากษาให้ก็ไม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามมิให้ศาลพิพากษาเกินคำขอ (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 142) คำขอบังคับตามคำฟ้องโดยทั่วไป ได้แก่ :-

- ให้จำเลยชำระหนี้
- ให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ หรือห้ามมิให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ขอให้ขับไล่ หรือห้ามมิให้เกี่ยวข้องกับที่ดินของโจทก์
- ให้โจทก์ได้เข้าครอบครองที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
- ให้จำเลยส่งมอบอสังหาริมทรัพย์ หรือใช้ราคาทรัพย์
- ให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีละเมิด หรือผิดสัญญา
- ให้ศาลแสดงว่าโจทก์มีกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ให้จำเลยแสดงบัญชี หรือเลิกห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด และตั้งผู้ชำระบัญชี
- ให้จำเลยปฏิบัติตามสัญญา
- ให้หย่าขาดจากการเป็นสามี ภรรยา และแบ่งสินสมรส
- ให้เพิกถอนนิติกรรม

ฯลฯ

สำหรับคำขอท้ายฟ้อง ซึ่งโจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยกระทำนิติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ขอให้ศาลสั่งเพิกถอนนิติกรรมหรือสั่งแสดงว่าโจทก์มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอย่างใด ในคำขอท้ายฟ้องโจทก์ควรขอไปด้วยว่า ถ้าจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาขอให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213

อนึ่ง โดยเหตุที่การดำเนินคดีแพ่ง จะต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมเหล่านี้ ตามมาตรา 161 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้กำหนดไว้เป็นหลักในเบื้องต้นว่า ความรับผิดชอบที่สุดสำหรับค่าฤชาธรรมเนียมของคู่ความในคดี ย่อมตกอยู่กับคู่ความฝ่ายที่แพ้คดี แต่ก็มีได้หมายความว่า ศาลจะมีคำสั่งไว้ในคำพิพากษาเลยทีเดียว ศาลจะพิพากษาให้ก็ต่อเมื่อโจทก์ได้ขอไว้ด้วย ฉะนั้น โจทก์จึงต้องมีคำขอไปในคำขอท้ายฟ้องว่า “ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียม ค่าทนาย แทนโจทก์” ทุกคดีไป (ในทางปฏิบัติศาลมีแบบพิมพ์เรียกว่า “คำขอท้ายคำฟ้องแพ่ง” ดูตัวอย่างท้ายบทนี้)

ข) การลงลายมือชื่อในฟ้อง

ในประการสุดท้าย โจทก์จะต้องเซ็นชื่อท้ายฟ้อง ในช่องโจทก์ โดยโจทก์จะเซ็นเอง หรือให้ทนายความที่โจทก์แต่งตั้งไว้เซ็นเป็นโจทก์ก็ได้ ถ้าหากว่าตัวโจทก์ หรือทนายไม่ได้เซ็นชื่อในช่องโจทก์แล้ว คำฟ้องก็ใช้ไม่ได้ ทำนองเดียวกับฟ้องคดีอาญา เพราะตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 67 (5) บัญญัติว่า ต้องมีลายมือชื่อของคู่ความหรือบุคคล

ซึ่งเป็นผู้ยื่นหรือส่งคำคู่ความด้วย แต่ทว่าในชั้นตรวจริบฟ้อง ศาลอาจสั่งให้เซ็นเสียให้ถูกต้องก็ได้

ส่วนการเรียง การเขียน หรือพิมพ์คำฟ้อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ไม่ได้กำหนดไว้ว่าต้องมีผู้เรียง ผู้พิมพ์ ดังเช่นการฟ้องคดีอาญา ฉะนั้นถ้าฟ้องไม่มีลายเซ็นผู้เรียง ผู้พิมพ์ ก็ไม่ทำให้ฟ้องเสียไป แต่ศาลอาจสั่งให้โจทก์จัดการให้มีการเซ็นให้ครบถ้วนตามแบบพิมพ์ของศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 18 ก็ได้

การเซ็นชื่อหรือลงนามเป็นผู้เรียงฟ้องนั้น ผู้เรียงจะต้องจดทะเบียนได้รับอนุญาตให้เป็นทนายความตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 มาตรา 33 จึงจะเซ็นเป็นผู้เรียงได้ ถ้าหากผู้เซ็นชื่อในช่องผู้เรียงไม่ใช่ผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นทนายความแล้ว คำฟ้องนั้นย่อมไม่เป็นฟ้องที่ศาลจะรับไว้ เพราะกระทำการเรียงฟ้องโดยฝ่าฝืนกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดี ตัวความเองมีอำนาจเรียงคำฟ้อง และเซ็นชื่อผู้เรียงได้ รวมไปถึงผู้รับมอบอำนาจในการดำเนินคดีนั้นด้วย ดังนั้นคำพิพากษาฎีกาที่ 2497/2516 โดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาว่าผู้รับมอบอำนาจเรียงและแต่งคำฟ้องได้ไม่จำเป็นต้องให้ทนายความเรียงหรือแต่งคำฟ้องให้อีกต่อหนึ่งไม่

มีข้อน่าสังเกตอีกประการหนึ่งในส่วนนี้ก็คือ ผู้ที่มีอาชีพทนายความได้รับการติดต่อและปรึกษาคดีแต่ยังไม่ได้มีการแต่งทนายเป็นกิจลักษณะจะมีอำนาจเรียงคำฟ้องได้หรือไม่?

ในเรื่องนี้ถ้าพิจารณาตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 62 ซึ่งบัญญัติว่า “ทนายความซึ่งคู่ความได้แต่งตั้งนั้นมีอำนาจว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาใดแทนคู่ความได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของคู่ความนั้น...ทนายความไม่มีอำนาจที่จะดำเนินกระบวนการเช่นว่านี้ได้ โดยมีได้รับอำนาจจากตัวความโดยชัดแจ้ง อำนาจโดยชัดแจ้งเช่นว่านี้จะระบุไว้ในใบแต่งทนายสำหรับคดีเรื่องนั้น หรือทำเป็นใบมอบอำนาจต่างหากในภายหลังใบเดียวหรือหลายใบก็ได้...ฯลฯ”

โดยความเห็นส่วนตัวผู้เขียนเห็นว่าความในมาตรา 62 ซึ่งความมุ่งหมายชัดเจนว่าแม้มีอาชีพเป็นทนายความแต่หากยังไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นทนายโดยการยื่นใบแต่งทนายต่อศาลแล้วจะไม่มีอำนาจว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในอันที่จะรักษาผลประโยชน์ของลูกความของตน และเมื่อพิจารณา พ.ร.บ.ทนายความ ประกอบแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นส่วนตัวว่า พ.ร.บ. ทนายความ คงมุ่งหมายจะสงวนสิทธิการเรียงคำฟ้องไว้ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความเท่านั้น แต่ทั้งนี้คงต้องเป็นทนายความที่ได้รับการแต่งตั้งโดยชัดแจ้งจากลูกความโดยการยื่นใบแต่งทนายด้วย คงมิใช่ว่าเป็นทนายความแต่ยังไม่ได้ยื่นใบแต่งทนายจะเข้าดำเนินคดีว่าต่างแก่ต่างลูกความได้ มิฉะนั้นบทบัญญัติใน ป.วิ.แพ่ง มาตรา 62 ก็หาประโยชน์ไม่ได้ เพราะลูกความคงไม่ยากยื่นใบแต่งทนายให้เปลืองค่าธรรมเนียมศาล ถ้าความเข้าใจของผู้เขียน

ไม่คลาดเคลื่อนแล้วน่าจะเป็นเช่นว่านี้ แต่อย่างไรก็ตามแนววินิจฉัยของศาลฎีกาไม่ถือครัดเคร่ง ดังที่ผู้เขียนเข้าใจนั้นคือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 506/2519 วินิจฉัยว่าผู้ซึ่งจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความมีอำนาจแต่งฟ้อง ฟ้องอุทธรณ์ ฟ้องฎีกา ให้แก่บุคคลอื่นได้ตาม พ.ร.บ. ทนายความ พ.ศ. 2508 มาตรา 36¹ จึงมีอำนาจเรื่องฟ้องอุทธรณ์ให้แก่จำเลยได้โดยไม่ต้อง มีใบแต่งตั้งทนาย

แนววินิจฉัยคดีนี้ทำให้ผู้เขียนไม่แน่ใจว่าความเข้าใจของตนเองคลาดเคลื่อนหรืออย่างไร จึงเป็นเรื่องที่นักศึกษาคควรจะสนใจติดตามศึกษาต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากกรณีนี้ จึงใคร่จะเสนอแนะว่าผู้เป็นทนายความควรไต่ถามใบแต่งตั้งทนายความทุกคดีที่ตนเชื่อว่าต่างแก่งต่างนั้นเพื่อกันไว้ดีกว่าแก้

ส่วนการเซ็นชื่อเป็นผู้เขียนหรือผู้พิมพ์คำฟ้องนั้น ผู้ที่เขียน หรือพิมพ์ย่อมมีสิทธิที่จะเซ็นชื่อได้ เพราะไม่มีกฎหมายกำหนดคุณสมบัติไว้

ในทางปฏิบัติ

ในสำนักงานทนายความที่มีเสมียนพิมพ์ดีด เมื่อเสมียนทนายเป็นผู้พิมพ์คำฟ้อง เสมียนทนายผู้นั้นย่อมมีสิทธิที่จะเซ็นชื่อในช่องผู้เขียนหรือพิมพ์ฟ้องได้ หรือจะละไว้ให้ทนายความเป็นผู้เซ็นชื่อทั้งหมดก็ได้

---

¹ตรงกับ พ.ร.บ. ทนายความ W.R.2528 มาตรา 33.

ตัวอย่างแบบพิมพ์คำฟ้องของศาลใช้ได้ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา

○

(๔)
คำฟ้อง

คดีหมายเลขดำที่ /๒๕.....

ศาล- .....
วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....
ความ.....

ระหว่าง .....โจทก์
.....จำเลย

ข้อหาหรือฐานความผิด.....
จำนวนทุนทรัพย์.....บาท.....สตางค์
ข้าพเจ้า.....โจทก์

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อาชีพ.....
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....
ถนน.....ตรอก/ซอย.....ใกล้เคียง.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
ขอยื่นฟ้อง.....จำเลย

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อาชีพ.....
อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
ตรอก/ซอย.....ใกล้เคียง.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้.

ข้อ ๑.....

หมายเหตุ ในช่องสำหรับลงชื่อโจทก์จำเลย ถ้าเป็นราษฎรให้ลงชื่อตัวและชื่อสกุล ถ้า
พนักงานอัยการเป็นโจทก์ให้แสดงตำแหน่ง

ตัวอย่าง

○ (๕)

คำขอท้ายคำฟ้องแพ่ง

เพราะฉะนั้นขอศาลออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษา
และบังคับจำเลยตามคำขอต่อไปนี้

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

_____

ข้าพเจ้าได้ยื่นสำเนาคำฟ้องโดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมา
ด้วย.....ฉบับ และรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว.

_____ โจทก์

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า ..... หมายความในอนุญาตที่ .....
อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ถนน .....
ตรอก/ซอย ..... ใกล้เคียง ..... ตำบล/แขวง .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โทร. ....
เป็นผู้เรียง

..... ผู้เรียง

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า .....
อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ถนน .....
ตรอก/ซอย ..... ใกล้เคียง ..... ตำบล/แขวง .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โทร. ....
เป็นผู้เขียนหรือพิมพ์

..... ผู้เขียนหรือพิมพ์

สรุปหลักเกณฑ์การร่างคำฟ้องคดีแพ่ง

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สรุปเพื่อให้ง่ายต่อการจำได้ว่าในการร่างหรือเรียบเรียงฟ้องคดีแพ่งให้บรรยายข้อเท็จจริงไปตามลำดับ โดยให้สอดคล้องสัมพันธ์กับบทบัญญัติของกฎหมายไปตามขั้นตอนดังนี้ :

1) คำฟ้องต้องบรรยายฐานะและอำนาจของโจทก์พอสมควร

ในคดีแพ่งบางเรื่องโจทก์เป็นนิติบุคคล เช่น เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด ต้องบรรยายว่าผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแทนโจทก์ วัตถุประสงค์ของโจทก์มีประการใด หรือถ้าบุคคลธรรมดาเป็นโจทก์ ๑ มีฐานะอย่างไรในคดีที่ฟ้อง เช่นในเรื่องมรดกโจทก์เป็นทายาทของเจ้ามรดกหรือโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าในเรื่องเช่าทรัพย์สิน หรือเรื่องซื้อขายทรัพย์สินเป็นผู้ทรงในคดีเช็คแล้วแต่กรณี

2) ฟ้องต้องบรรยายถึงฐานะและหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายจำเลย

ฐานะหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบของจำเลยเป็นข้อเท็จจริงที่ต้องบรรยายไว้เช่นบริษัทรับเหมาก่อสร้างซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นโจทก์ฟ้องหน่วยราชการซึ่งเป็นคู่สัญญาว่าผิดข้อตกลง ฯลฯ ดังนั้นต้องบรรยายฐานะความเป็นนิติบุคคลของจำเลย พร้อมทั้งขอบเขตแห่งความรับผิดชอบในหน้าที่ของจำเลยผู้เป็นนิติบุคคลนั้น

3) ฟ้องต้องบรรยายถึงนิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลย

นิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์และจำเลยอาจมีหลายกรณี เช่นมีสัญญาผูกพันกัน อาทิเช่นสัญญาเช่า สัญญาจะซื้อจะขาย สัญญาจ้างก่อสร้าง ฯลฯ เป็นต้น ความผูกพันนั้นมีอยู่อย่างไรต้องบรรยายให้ปรากฏถึงความผูกพันของสัญญานั้น ๆ หรือโจทก์เป็นลูกจ้างฟ้องเรียกค่าจ้างหรือเงินปันผลจากนายจ้างก็ต้องบรรยายถึงนิติสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

ข้อสังเกต นิติสัมพันธ์ตามหัวข้อนี้ก็คือสภาพแห่งข้อหาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 172 วรรคสองนั่นเอง

4) ฟ้องต้องบรรยายถึงการกระทำอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์

ส่วนนี้คือข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา ปัญหาโต้แย้งสิทธินี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป็นเหตุก่อให้เกิดอำนาจฟ้องแม้ว่าคู่กรณีจะมีนิติสัมพันธ์ต่อกันก็ตาม ถ้ายังไม่มี การโต้แย้งสิทธิ เช่นยังไม่มีการผิดข้อตกลงหรือผิดสัญญาก็ยังฟ้องกันไม่ได้ แต่ในบางเรื่องคู่กรณีไม่มีนิติสัมพันธ์กันมาก่อน เช่นกรณีนิติเหตุถูกละเมิดเนื่องจากถูกรถยนต์ชนแล้วจำเลยปฏิเสธความรับผิดชอบ โจทก์จึงฟ้องเรียกค่าเสียหายจะเห็นว่าคู่กรณีไม่มีนิติสัมพันธ์กันมาก่อนแต่การกระทำละเมิดกฎหมายบังคับให้ผู้ทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบ ดังนั้นแม้จะไม่มีนิติสัมพันธ์ก็มีอำนาจฟ้องร้องได้ ในการบรรยายส่วนที่เกี่ยวกับนิติสัมพันธ์ (หัวข้อที่ 3) ก็ไม่จำเป็นต้องบรรยาย อาจจะข้ามมาบรรยายเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการโต้แย้งสิทธิในส่วนนี้เลยก็ได้

5) ฟ้องต้องบรรยายว่าโจทก์ได้รับความเสียหายอย่างไรเสียหายอย่างไร

การบรรยายในส่วนนี้เช่นจำเลยผิดสัญญาที่ดี หรือละเมิดที่ดี ต้องบรรยายให้ปรากฏในฟ้องว่าโจทก์ได้รับความเสียหายอย่างไรเป็นตัวเงินแค่ไหนเพียงใด ยกตัวอย่างให้เห็นง่าย ๆ เช่น ฟ้องเรียกเงินกู้ซึ่งจำเลยผิดนัดไม่ชำระ การบรรยายส่วนนี้ต้องกล่าวถึงความเสียหายที่โจทก์ได้รับทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินเท่าใด หรือคดีละเมิด ค่าซ่อมแซมรถยนต์ ค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากบาดเจ็บ ค่าขาดรายได้ ฯลฯ เหล่านี้เรียกว่าความเสียหายที่โจทก์ได้รับ

6) ก่อนฟ้องโจทก์ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายบังคับไว้หรือยัง ต้องบรรยายไปด้วย

ตัวอย่างหัวข้อนี้เห็นได้ง่ายเช่นการฟ้องบังคับจำนอง กฎหมายกำหนดให้บอกกล่าวก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา 728 คดีฟ้องขับไล่ก่อนฟ้องก็ต้องปฏิบัติตามมาตรา 566 คือบอกเลิกการเช่าให้เวลาแก่ผู้เช่าตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อน โจทก์จึงจะมีสิทธิฟ้องได้เมื่อโจทก์ปฏิบัติถูกต้องแล้วโดยต้องบรรยายให้ชัดเจน นักศึกษาอาจสงสัยว่ากฎหมายบัญญัติขั้นตอนเช่นว่านี้ไว้เพื่ออะไร คำตอบคงเป็นว่าเพื่อที่ศาลจะได้ทราบถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของโจทก์นั่นเอง

7) ฟ้องต้องแนบเอกสารท้ายฟ้อง (ถ้ามี)

เอกสารท้ายฟ้องนับว่าเป็นเอกสารสำคัญเพราะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของฟ้องต้องนำส่งโดยติดไปกับฟ้องด้วย เช่นหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีหรือนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ หนังสือบอกกล่าวหรือทวงถาม (Notice) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับฟ้องเป็นต้น (ทางปฏิบัติ ไม่ส่งต้นฉบับหรือเอกสารตัวจริงแต่ส่งสำเนารับรองถูกต้องหรือภาพถ่ายเอกสารนั้น ๆ ส่วนต้นฉบับหรือตัวจริงเอกสารจะส่งต่อศาลชั้นพิจารณา)

8) ฟ้องต้องมีคำขอท้ายฟ้อง

คำขอท้ายฟ้องเป็นแบบพิมพ์ของศาล มีความสำคัญในแง่ที่ว่าที่โจทก์ฟ้องจำเลยนี้ โจทก์ประสงค์จะให้ศาลบังคับจำเลยให้ทำอะไร โจทก์ต้องขอมาในฟ้อง เช่นขอศาลบังคับให้จำเลยชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ย 100,000 บาท หรือขอขับไล่จำเลยออกจากบ้านเช่าภายใน 7 วัน นับแต่ศาลตัดสินหรือให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายเนื่องจากผิดสัญญาเช่ารถยนต์หายจึงเรียกให้ชดเชย ฯลฯ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้โจทก์ต้องขอไว้ในคำขอท้ายฟ้อง ถ้าไม่ขอไว้ศาลจะสั่งหรือพิพากษาให้ไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องนอกฟ้องนอกคำขอ (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 142)

หลักเกณฑ์การร่างฟ้องคดีแพ่งโดยสรุปก็มีอยู่เท่านี้ ขอให้ศึกษานำไปศึกษา

โดยดูตัวอย่างนี้ประกอบด้วย จะช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น

การใช้ถ้อยคำในการเขียนคำฟ้อง

มีข้อที่นักศึกษาควรสังเกตบางประการเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำในการเขียนหรือเรียบเรียงฟ้องในคดีแพ่ง ๆ พอจะแยกการใช้ถ้อยคำออกเป็นหลักใหญ่ ๆ ดังนี้

1) ใช้ถ้อยคำกะทัดรัดเข้าใจง่าย

2) ข้อเท็จจริงที่บรรยายไม่ควรให้ฟุ่มเฟือยหรือยาวเกินไป ทั้งไม่จำเป็นต้องละเอียดจนเกินไป เพราะอาจทำให้คู่ต่อสู้รู้จุดอ่อนหรือจุดบกพร่อง ตัวอย่าง เช่น ฟ้องเรื่องละเมิดในกรณีรถชนกัน ใครเป็นผู้รู้เห็นในขณะรถชนใส่เสื้อผ้าสีอะไร กำลังพูดหรือคุยกับใคร คุยเรื่องอะไร หันหน้าไปทางไหน สูดบุหรี่ยี่ห้ออะไร เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องบรรยาย หรือฟ้องเรื่องกู้เงิน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับเงินเช่นรับเป็นเหรียญหรือธนบัตร มีธนบัตรชนิดใดรับแล้วใส่กระเป๋าอะไร กระเป๋าชายหรือกระเป๋าขวาเดินออกไปก้าวขาซ้ายหรือขาขวาออกก่อน ฯลฯ รายละเอียดเหล่านี้ไม่ต้องบรรยาย

เพื่อประกอบความเข้าใจโปรดศึกษาตัวอย่าง

(๔)
คำฟ้อง

ตัวอย่าง
นิติบุคคลฟ้องนิติบุคคล

คดีหมายเลขดำที่ _____ /๒๕ _____

ศาล _____ แห่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช 25 _____

ความ _____ แห่ง _____

ระหว่าง { กรมป่าไม้ โดยนายประดิษฐ์ วนาพิทักษ์ อธิบดี _____ โจทก์
บริษัท ศรีมหาราชา จำกัด โดยนายประดิด พรหมภักดี
กรรมการผู้จัดการที่ 1 นายเมฆ ประจันตเสน ที่ 2 _____ จำเลย

ข้อหาหรือฐานความผิด _____ ผิดสัญญา _____

จำนวนทุนทรัพย์ _____ 373,096 _____ บาท _____ — _____ สตางค์

ข้าพเจ้า _____ กรมป่าไม้ โดยนายประดิษฐ์ วนาพิทักษ์ อธิบดี _____ โจทก์

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อาชีพ _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ อายุ _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

หมู่ที่ _____ ถนน พหลโยธิน _____ ตรอก/ซอย _____

ใกล้เคียง _____ ตำบล/แขวง _____ บางเขน _____ อำเภอ/เขต _____ บางเขน _____

จังหวัด _____ กรุงเทพมหานคร _____ โทรศัพท์ _____

ขอยื่นฟ้อง บริษัท ศรีมหาราชา จำกัด โดยนายประดิด พรหมภักดี กรรมการผู้จัดการ
ที่ 1, นายเมฆ ประจันตเสน ที่ 2 _____ จำเลย

เชื้อชาติ (1) ไทย _____ สัญชาติ (2) ไทย _____ อาชีพ _____

อยู่บ้านเลขที่ (1) 36-38 อาคาร 5 _____ หมู่ที่ _____ ถนน (1) ราชดำเนินกลาง
(2) 39 _____ (2) เจริญอมพล _____

ตรอก/ซอย _____ ใกล้เคียง _____ ตำบล/แขวง (1) บวรนิเวศ (2) ศรีราชา

อำเภอ/เขต (1) พระนคร, (2) ศรีราชา จังหวัด (1) กรุงเทพมหานคร (2) ชลบุรี

โทรศัพท์ _____ มีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ โจทก์เป็นนิติบุคคล โดยเป็นกรมในรัฐบาล มีนายอภิรักษ์ กาญจนกันติ
เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ขณะเกิดเหตุคดีนี้ นายอภิรักษ์ กาญจนกันติ ดำรงตำแหน่ง
_____ ในชื่อ _____
หมายเหตุ ในชื่อสำหรับลงชื่อโจทก์จำเลย ถ้าเป็นราษฎรให้ลงชื่อตัวและชื่อสกุล ถ้าพนักงานอัยการเป็น
โจทก์ให้แสดงตำแหน่ง _____

ป่าไม้อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้รับมอบอำนาจจากโจทก์ให้มีอำนาจในการทำสัญญา
จ้างเฝ้ารักษาไม้ของกลาง โดยให้มีอำนาจลงนามในสัญญาในฐานะผู้ว่าจ้างตามระเบียบ
ปฏิบัติราชการกรมป่าไม้โจทก์ได้

จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลโดยเป็นบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์ทำการป่าไม้และบำรุง
รักษาทำการเลื่อยไม้ทำการอุตสาหกรรมทุกชนิดเกี่ยวกับไม้ ฯลฯ จำเลยที่ 2 เป็นลูกจ้าง
และตัวแทนจำเลยที่ 1

ข้อ 2. เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2507 โจทก์ได้ทำสัญญาจ้างเฝ้ารักษาไม้ของกลาง
กับจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนลงนามในสัญญาแทนจำเลยที่ 1 กล่าวคือโจทก์
สัญญาว่าจ้างจำเลยที่ 1 ที่ 2 ให้เฝ้ารักษาไม้ของกลางจำนวน 794 ท่อน ปริมาตร 2,879.99
ลูกบาศก์เมตร ซึ่งอยู่ที่เขาช่องกง ตำบลกระแสบน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง คิดค่าเฝ้า
รักษาให้แก่จำเลยในอัตราลูกบาศก์เมตรละสี่บาทต่อเดือน ถ้าหากไม้ของกลางที่จำเลยรับจ้าง
เฝ้ารักษาขาดหายหรือเป็นอันตรายนไป จำเลยยอมให้ปรับใหม่เป็นเงินลูกบาศก์เมตรละสี่ร้อย
บาทถ้วน ตามจำนวนที่สูญหายหรือเป็นอันตรายนไป ปรากฏตามสำเนาสัญญาจ้างเฝ้ารักษา
และบัญชีรายการขาดไม้ของกลางต่อท้ายสัญญา เอกสารหมายเลข 1 ท้ายฟ้อง

ข้อ 3. ต่อมาในเดือนมีนาคม 2508 เจ้าหน้าที่ของโจทก์ตรวจพบว่า ไม้ของกลางซึ่ง
จำเลยทั้งสองรับจ้างเฝ้ารักษาดังกล่าวในฟ้องข้อ 2 ได้ขาดหายเป็นอันตรายนไปเป็นจำนวน
238 ท่อน ปริมาตร 830.24 ลูกบาศก์เมตร ฉะนั้น จำเลยทั้งสองต้องรับผิดชอบใช้ค่าปรับ
ในอัตราลูกบาศก์เมตรละ 400 บาท ให้แก่โจทก์ตามสัญญารวมเป็นเงิน 372,096 บาท โจทก์
จึงได้มีหนังสือทวงถามไปยังจำเลยที่ 1 ให้นำเงินค่าปรับตามสัญญาเป็นเงิน 372,096 บาท
ชำระให้แก่โจทก์ แต่จำเลยที่ 1 ไม่นำเงินชำระ โดยมีหนังสือแจ้งมายังโจทก์ว่าขอชดใช้ค่า
เสียหายเป็นอัตรา 2 เท่าของค่าภาคหลวง ในอัตราลูกบาศก์เมตรละ 40 บาท ซึ่งโจทก์
ไม่อาจยอมรับได้

เหตุนี้จึงต้องฟ้องศาล ขอให้ศาลบังคับ

(๕)

คำขอท้ายคำฟ้องแพ่ง

เพราะฉะนั้นขอศาลได้ออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษา
และบังคับจำเลยตามคำขอต่อไปนี้

๑. ให้จำเลยทั้งสองชำระเงิน 372,096 บาท ให้โจทก์ พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ
เจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ

๒. ให้จำเลยทั้งสองเสียค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายแทนโจทก์ด้วย

d.

ข้าพเจ้าได้ยื่นสำเนาคำฟ้องโดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกัน มา
ด้วย สอง ฉบับ และรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว.

ลายเซ็นชื่อ _____ (โจทก์)

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า _____ (ระบุชื่อทนายความ)
ทนายความใบอนุญาตที่ _____ (ระบุเลขที่) _____ อยู่บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____
ถนน _____ ตรอก/ซอย _____ ใกล้เคียง _____
ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____
โทร. _____ เป็นผู้เรียง _____

_____ (ลายมือชื่อ) _____ ผู้เรียง

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า _____ (ระบุชื่อผู้เขียนหรือพิมพ์ฟ้อง)
อยู่บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____
ตรอก/ซอย _____ ใกล้เคียง _____ ตำบล/แขวง _____
อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ โทร. _____
เป็นผู้เขียนหรือพิมพ์ _____

_____ (ลายมือชื่อ) _____ ผู้เขียนหรือพิมพ์